

ትምህርት 37

የትምህርት ክፍል፡- ዘኁልቁ 20:1-12፥ 23-25፥ 28፥
21:4-9።

አጠቃላይ ርእስ፡- እግዚአብሔር፥ ለእስራኤላውያን ከዓለት ውኃ አፈለቀላቸው።

እግዚአብሔር፥ ለሙሴ የነሐስ እባብ እንዲሠራ አዘዘው።

የትምህርቱ አስተዋጽኦና የመሠረታዊ እምነት ትምህርት ዋና አሳቦች፡-

ሀ. እስራኤላውያን ውኃን በማጣታቸው በሙሴና በአሮን ላይ አጉረመረሙ (20:1-5)።

. ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

ለ. ሙሴና አሮን የእግዚአብሔርን እርዳታ ጠየቁ (20:6)።

. ሰው እግዚአብሔርን ደስ ለማሰኘትና ለመዳን እምነት ያስፈልገዋል።

ሐ. እግዚአብሔር ለሙሴ ዓለቱን እንዲናገረው አዘዘው (20:7፥ 8)።

. እግዚአብሔር ከሰው ጋር ግንኙነት ያደርጋል።

. ሰው ወደ እግዚአብሔር ሊመጣ የሚችለው በእግዚአብሔር ፈቃድና ዕቅድ ብቻ ነው።

መ. ሙሴ እግዚአብሔርን አልታዘዘም (20:9-11)።

. ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

ሠ. የእግዚአብሔር ቅጣት በሙሴና በአሮን ላይ (20:12)።

. እግዚአብሔር የሁሉ የበላይና ሉዓላዊ ነው።

ረ. አሮን ሞተ (20:23-25፥ 28)።

. እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

ሰ. እስራኤላውያን እንደገና አጉረመረሙ (21:4÷5)።

. ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

ሸ. እግዚአብሔር ተናዳፊ እባቦችን ላከ 21:6÷7)።

. እግዚአብሔር ቅዱስና ጸድቅ ነው። የኃጢአት ደመወዝ ሞት እንዲሆን ደንግጓል።

. እግዚአብሔር የሁሉ የበላይና ሉዓላዊ ነው።

. ሰው እግዚአብሔርን ደስ ለማሰኘትና ለመዳን እምነት ያስፈልገዋል።

. ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

ቀ. የናስ እባብ (21:8÷9)።

. እግዚአብሔር፥ አፍቃሪ ምሕረትንና ጸጋን የተሞላ ነው።

. እግዚአብሔር ከሰው ጋር ግንኙነት ያደርጋል።

. ሰው ወደ እግዚአብሔር መምጣት የሚችለው በእግዚአብሔር ፈቃድና ዕቅድ ብቻ ነው።

. ሰው እግዚአብሔርን ደስ ለማሰኘትና ለመዳን እምነት ያስፈልገዋል።

. እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

የትምህርት 36 ጥያቄዎችን ከልሰ።

የትምህርቱን አስተዋጽኦ ደረጃ በደረጃ ማቅረብ

ሀ. እስራኤላውያን ውኃ በማጣታቸው በሙሴና በአሮን ላይ አጉረመረሙ።

ዋና አላብ:- ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

ዘኁልቁ 20:1-5 አንብብ። እስራኤላውያን ውኃ በማጣታቸው በሙሴና በወንድሙ በአሮን ላይ አጉረመረሙ።

እስራኤላውያን እግዚአብሔርን ውኃ ያልጠየቁት ለምን ነበር? ከዚህ ቀደም ውኃ በፈለጉበት ጊዜ እግዚአብሔር ከዓለት ውኃን አፍልቆላቸው ነበር። እግዚአብሔርን ያልጠየቁበት ምክንያት ግን ከዚህ ቀደም ለእነርሱ እጅግ ብዙ ነገር ያደረገላቸው ቢሆንም በእርሱ አልታመኑም ነበርና ነው።

በአሁኑም ዘመን ቢሆን እንደ እስራኤላውያን ያሉ እጅግ ብዙ ተለዋዋጭ ሰዎች አሉ። በየዕለቱ ቀንና ማታ እግዚአብሔር ሁሉን ጅይ አምላክ እንደሆነ ያሳየናል። በፈጠራቸው ነገሮች እርሱ ማን እንደሆነ ያሳየናል። ፀሐይን፣ ጨረቃንና ከዋክብትን ፈጥሯል። ዝናብንና ነፋስን ይልካል። አዝርዕት ሁሉ እንዲያድጉ የሚያደርግ እርሱ ነው። ነገሮችን ሁሉ የሚቆጣጠረው እርሱ ነው። ይህን ሁሉ ነገር የሰጠን በእርሱ እንድናምን ነው። እግዚአብሔር እውነትን እናውቅ ዘንድ ቃሉን ደግሞ ሰጥቶናል። እግዚአብሔር በየዕለቱ የሚያደርጋቸው እነዚህ ሁሉ ነገሮች እያሉ አብዛኛዎቹ ሕዝቦች እንደ እስራኤላውያን ናቸው። በእግዚአብሔር አያምኑም።

ለ. ሙሴና አሮን የእግዚአብሔርን እርዳታ ጠየቁ።

ዋና አሳብ፡- ሰው እግዚአብሔርን ደስ ለማሰኘትና ለመዳን እምነት ያስፈልገዋል።

ሙሴና አሮን በእግዚአብሔር ስለታመኑ እርዳታ ጠየቁት። ዘኁልቁ 20:6 አንብብ።

ሙሴና አሮን በምድረ በዳ ውኃ ሊያገኙ እንደማይችሉ ያውቁ ነበር። እግዚአብሔር ባይረዳቸው ኖሮ እስራኤላውያን በሙሉ በውኃ ጥም ያልቁ ነበር።

ሐ. እግዚአብሔር ለሙሴ ዓለቱን እንዲናገረው አዘዘው።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር ከሰው ጋር ግንኙነት ያደርጋል።

ሰው ወደ እግዚአብሔር መምጣት የሚችለው በእግዚአብሔር ፈቃድና ዕቅድ ብቻ ነው።

ዘኁልቁ 20:7፥ 8 አንብብ። እግዚአብሔር፥ ሙሴን ዓለቱን እንዲናገረው አዘዘው። ከዚህ ቀደም ውኃ ባስፈለጋቸው ወቅት እግዚአብሔር፥ ሙሴን ዓለቱን እንዲመታ አዞት ነበር። አሁን ግን ዓለቱን እንዲናገረው ብቻ አዘዘው። ሁልጊዜ፥ እግዚአብሔር እንዳለው መፈጸም ነበረበት።

መ. ሙሴ፥ እግዚአብሔርን አልታዘዘም።

ዋና አሳብ፡- ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

ምን እንደሆነ አድምጡ። ዘኁልቁ 20:9-11 አንብብ።

ሙሴና አሮን በእስራኤላውያን ላይ ተቆጡ። ሙሴና አሮን ከዚህ ቀደም ችግር በሚያጋጥማቸው ጊዜ እንደሚያደርጉት አላደረጉም። በዚህ ጊዜ በእግዚአብሔር ሳይታመኑ ቀሩ።

ሙሴ እግዚአብሔርን ባለመታዘዝ ዓለቱን መታው።

ሠ. የእግዚአብሔር ቅጣት በሙሴና በአሮን ላይ።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር የሁሉ የበላይና ሉዓላዊ ነው።

ሙሴና አሮን ተቆጥተው እግዚአብሔርን ሳይታዘዙ ስለቀሩ ወደ ከነዓን ምድር እንደማይገቡ እግዚአብሔር ነገራቸው። ዘኁልቁ 20:12 አንብብ።

ረ. አሮን ሞተ።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

እግዚአብሔር፥ አሮንን ወደ ከነዓን ምድር እንዲገባ እንደማይፈቅድ ተናገረ። እግዚአብሔር፥ ለሙሴ አሮንን ወደ ተራራው ጫፍ አጠገብ ወዳለው ስፍራ እንዲወስደው ነገረው። ዘኁልቁ 20:23-25፥ 28 አንብብ። አሮን በተራራው ላይ ሞተ፥ በምድረ በዳም ተቀበረ። እግዚአብሔር ለአብርሃም ተስፋ ወደ ሰጠው ምድር ሳይገባ ቀረ።

. እግዚአብሔር ሁልጊዜ የተናገረውን ይፈጽማል።

. የአሮን ልጅ የሊቀ ካህንነቱን ስፍራ ተረከበ።

ሰ. እስራኤላውያን እንደገና አጉረመረሙ።

ዋና አሳብ:- ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

እግዚአብሔር፡ ለእስራኤላውያን የሚያስፈልጋቸውን ውኃ ስጥቶአቸው ነበር። ነገር ግን ያደረገላቸውን ነገር ወዲያውኑ ዘንግተው እንደገና ማጉረምረም ጀመሩ። ዘጉልቁ 21:4፤ 5 አንብብ።

ሸ. እግዚአብሔር የሚናደፉ እባቦችን ላከባቸው።

ዋና አሳብ:- እግዚአብሔር ቅዱስና ጻድቅ ነው። የኃጢአት ደመወዝ ሞት ይሆን ዘንድ ደንግጓል።

በዚህ ጊዜ እግዚአብሔር እስራኤላውያንን ስለቀጣቸው ብዙዎቹ ሞቱ። ዘጉልቁ 21:6 አንብብ። እስራኤላውያን በእባቦቹ እየተነደፉ አለቁ። ይህ የሆነው እግዚአብሔር በእርሱ ላይ ስለሠሩት ኃጢአት እየቀጣቸው ስለነበር ነው።

እንደዚሁም ሰዎች ሁሉ በሰይጣንና በኃጢአት ስለተነደፉ ለእግዚአብሔር የሞቱ ናቸው። ሰይጣን እባብ ነው ማለቱ አይደለም፤ አይደለምም። ሰይጣንና ኃጢአት ነድፈውናል ስለ በዘይቤያዊ አነጋገር መጠቀሚያ ብቻ ነው። በሰይጣንና በኃጢአት ምክንያት፤ አዳምና ሔዋን በእግዚአብሔር ዘንድ የሞቱ ሆኑ። ከእግዚአብሔር ተለዩ፤ እኛም ደግሞ ኃጢአተኞች ሆንን የተወለድነውና ለእግዚአብሔር የሞትንና ከእርሱ የተለየን የሆነው በሰይጣንና በኃጢአት ምክንያት ነው።

መምህር ሆይ:- ዕብራውያን 2:14፤ 15 ተመልከት።

እስራኤላውያን እግዚአብሔር ከላከባቸው ተናዳፊ እባቦች ማምለጥ አልቻሉም ነበር። እባቦቹ በሁሉም ስፍራ ነበሩ።

ዋና አሳብ:- እግዚአብሔር የሁሉ የበላይና ሉዓላዊ ነው።

እግዚአብሔር ኃጢአተኞችን ለመቅጣት ሲወስን ከእርሱ ሊደበቁ የሚችሉበት አንዳችም ስፍራ የለም። በኖኅ ዘመን እግዚአብሔር የመርከቡን በር በዘጋና የጥፋት ውኃን በላከ ጊዜ ሰዎች ከእግዚአብሔር ፍርድ ሊያመልጡ የሚችሉበት ስፍራ ነበርን? እግዚአብሔር፤ በሰዶምና ገሞራ ላይ እሳትና ዲን በላከ ጊዜ ሕዝቡ ከእግዚአብሔር ፍርድ ሊያመልጡ ችሉ ነበረን? የሉጥ ሚስት እግዚአብሔርን መታዘዝ አቅቶአት ወደ ኋላ በተመለከተች ጊዜ ከእግዚአብሔር ፍርድ

ለማምለጥ ቻለችን? እግዚአብሔር ሰዎችን ሊቀጣ በሚወስንበት ጊዜ ቅጣቱ የተወሰነባቸው ሰዎች ከእግዚአብሔር ለማምለጥ ሊሰወሩ የሚችሉበት ስፍራ የለም።

ዋና አሳብ:- ሰው እግዚአብሔርን ደስ ለማሰኘትና ለመዳን እምነት ያስፈልገዋል።

እስቲ! እስራኤላውያን፥ እግዚአብሔር ተናዳፊ እባቦችን ለኃጢአት ፍርድ በላከባቸው ጊዜ ምን ያደረጉ ይመስልሃል? በእግዚአብሔር ላይ ያላቸውን ዝንባሌ ፈጥነው በመለወጥ ኃጢአት ማድረጋቸውን አመኑ። ዘኁልቁ 21:7 አንብብ።

ከእግዚአብሔር ፍርድ ሊያድናቸው የሚችል እርሱ እግዚአብሔር ብቻ እንደሆነ ወዲያውኑ ስለተገነዘቡ ሙሴ ከእግዚአብሔር እርዳታን እንዲለምን ጠየቁት።

ዋና አሳብ:- ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

እስራኤላውያን ራሳቸውን መርዳት አይችሉም ነበር። ሙሴም ራሱ ከእባቦች ሊያድናቸው አይችልም ነበር። ሊያድናቸው የሚችል እግዚአብሔር ብቻ ነበር።

ቀ. የናስ እባብ።

ዋና አሳብ:- እግዚአብሔር አፍቃሪ፥ ምሕረትንና ጸጋን የተሞላ ነው።

እግዚአብሔር ምሕረትን የተሞላ ስለሆነ ይቅር ሊላቸውና ሊያድናቸው ወሰነ። የእግዚአብሔር እርዳታ የማይገባቸው ነበሩ። ነገር ግን በእርሱ የታመኑበትን ሁሉ አዳናቸው።

ዋና አሳብ:- እግዚአብሔር ከሰው ጋር ግንኙነት ያደርጋል።

እግዚአብሔር፥ እስራኤላውያን ከሞት ይድኑ ዘንድ እነርሱም ሆኑ ራሱም ሙሴ ጭምር ምን ማድረግ እንዳለባቸውና እንደሌለባቸው ነገረው። ዘኁልቁ 21:8 አንብብ።

ዋና አሳብ:- ሰው ወደ እግዚአብሔር ሊመጣ የሚችለው በእግዚአብሔር ፈቃድና ዕቅድ ብቻ ነው።

እግዚአብሔር ይድኑ ዘንድ የራሳቸውን መንገድ እንዲፈልጉ አልነገራቸውም። እግዚአብሔር፥ ለሙሴ ምን ማድረግ እንዳለበት

ነገረው። ሙሴ እግዚአብሔር የነገረውን ሊያደርግና ሕዝቡ ደግሞ እግዚአብሔር ባዘዘው መሠረት ወደ ናሱ እባብ መመልከት ነበረበት። ጉዳዩ መፈጸም ያለበት በእግዚአብሔር መንገድ ነበር። ዘኁልቁ 21:9 አንብብ።

ዋና አሳብ፡- ሰው፥ እግዚአብሔርን ደስ ለማሰኘትና ለመዳን እምነት ያስፈልገዋል።

እግዚአብሔር፥ ሕዝቡ ከተነደፈበት እባባ መርዝ ይድን ዘንድ ምን ያድርግ አለ? አዎን! ወደ ናሱ እባብ መመልከት ብቻ ነበረባቸው። የተሰቀለው የናስ እባብ እነርሱን የሚያድን ኃይል ነበረውን? በጭራሽ! እባቡ ምንም ኃይል አልነበረውም። በእግዚአብሔር በመታመን የተሰቀለውን እባብ የተመለከቱትን እስራኤላውያን ሁሉ የፈወሰው የእግዚአብሔር ኃይል ነበር።

እግዚአብሔር የፈወሳቸው ደግሞ በእርሱ ስላመኑ ብቻ ነበር።

ሕዝቡ ወደተሰቀለው የናስ እባብ ሳይመለከቱ ቢጸልዩ ይድኑ የነበሩ ይመስልሃልን? አይድኑም ነበር። ወደተሰቀለው እባብ ሳይመለከቱ ለእግዚአብሔር ስጦታን ቢሰጡ ኖሮ ይድኑ ነበርን? በጭራሽ! እግዚአብሔር እንደተናገረ ወደ ናሱ እባብ መመልከት ነበረባቸው።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

ወደ ናሱ እባብ ተመልክተው ያልዳኑ ሰዎች የነበሩ ይመስልሃልን? አልነበሩም። እግዚአብሔር ሁልጊዜ የተስፋ ቃሎቹን ይጠብቃል። ወደ ናሱ እባብ የተመለከቱት ሰዎች ሁሉ ወዲያውኑ ተፈወሱ። እግዚአብሔር የተናገረውን ሁሉ እንደሚፈጽም ልንታመንበት ይገባል።

መምህር ሆይ፡- ሕዝቡ ወደ ናሱ እባብ እየተመለከተ ሳለ የሚያሳይ ሥዕል አሳያቸው። የናሱ እባብ ምንም ኃይል እንደሌለው በሚገባ መረዳታቸውን እርግጠኛ ሁን። በእግዚአብሔር ታምነው ወደ ናሱ እባብ የተመለከቱትን ሁሉ እግዚአብሔር እንዳዳናቸው ለመናገር ትኩረት አድርግ።

ጥያቄዎች

1. እስራኤላውያን ውኃ ሲያስፈልጋቸው ምን ማድረግ ይችሉ ነበር?
በጌታ ሊታመኑ ይችሉ ነበር።
2. እግዚአብሔር፥ ሙሴና አሮን ወደ ተስፋዪቱ ምድር አይገቡም
ያለው ለምን ነበር?
ሀ. በእግዚአብሔር ስላልታመኑ ነበር።
ለ. ስለተቆጡ ነበር።
ሐ. ሙሴ እግዚአብሔርን ባለመታዘዝ ዓለቱን ስለመታ ነበር።
3. እግዚአብሔር፥ እስራኤላውያን ባለማመናቸው ምክንያት ምን
አደረጋቸው? እግዚአብሔር ተናዳፊ እባቦችን ልኮ ብዙ ሰዎች
እንዲያልቁ አደረገ።
4. እንደ እባብ ሰዎችን ሁሉ በመናደፉ ወደ ዓለም ሞትን ያመጣው
ማን ነበር? ሰይጣን ነበር።
5. ሰይጣን፥ ወደ ሰዎች ሁሉ ሞትን ያመጣው እንዴት ነበር?
ሰይጣን፥ አዳምና ሔዋን በእግዚአብሔር ላይ ኃጢአትን
እንዲሠሩና እነርሱም ሆኑ እኛ ሁላችን እንድንሞት አደረገ።
6. እግዚአብሔር፥ እስራኤላውያን ከሞት ይድኑ ዘንድ ለሙሴ ምን
ነገረው? የናስ እባብ ሠርቶ እንዲሰቅል ነገረው።
7. በእባብ የተነደፉት ሰዎች ይድኑ ዘንድ ምን ማድረግ ነበረባቸው?
የተሰቀለውን እባብ መመልከት ነበረባቸው።
8. የናሱ እባብ ወደ እርሱ የሚመለከቱትን ለማዳን ልዩ ተአምራዊ
ኃይል ነበረውን? አልነበረውም።
9. ወደ ናሱ እባብ የተመለከቱትን ማን ፈወሳቸው? እግዚአብሔር
ፈወሳቸው።
10. ሆኖም ግን ሊፈወሱ ይገባቸው ነበርን? አይገባቸውም ነበር።
ኃጢአተኞች ስለሆኑ መሞት ነበረባቸው።

11. እግዚአብሔር፥ ወደ ናሱ እባብ የተመለከቱትን ሁሉ የፈወሰው ለምን ነበር?

ሀ. እርሱ አፍቃሪ፥ ምሕረትንና ጸጋን የተሞላ ስለነበር።

ለ. የእግዚአብሔርን የተሰፋ ቃል አምነው በቃሉ መሠረት ስለታዘዙ ነበር።

12. ወደተሰቀለው የናስ እባብ ተመልክቶ የሞተ ሰው ነበርን? በፍጹም አልነበረም። እግዚአብሔር ሁልጊዜ የተናገረውን ያደርጋል።

ትምህርት 38

የትምህርት ክፍል፡- ዘኁልቁ 27፡18-23፤ ዘዳግም 34፡1-5፥ 9፤
ኢያሱ 1፡1፥ 2፤ 11፡23፤ መላፍንት 2፡7-19፤ 1ኛ
ሳሙኤል 8፡1-7፤ 11፡14-15

አጠቃላይ ርእስ፡- እግዚአብሔር እስራኤላውያንን ወደ ተስፋዬቱ
ምድር ወስዳቸው።

የትምህርቱ አስተዋጽኦና የመሠረታዊ እምነት ትምህርት
አሳቦች፡-

ሀ. ኢያሱ፥ ሙሴን እንዲተካ ተሾመ (ዘኁልቁ 27፡18-23)።

. እግዚአብሔር የሁሉ የበላይና ሉዓላዊ ነው።

ለ. የእግዚአብሔር ቃል ተፈጸመ።

1. ሙሴ ሞተ (ዘዳግም 34፡1-5)

. እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

. እግዚአብሔር የሁሉ የበላይና ሉዓላዊ ነው።

2. ያላመኑ እስራኤላውያን በምድረ በዳ አለቁ።

. እግዚአብሔር ቅዱስና ጻድቅ ነው። የኃጢአት ደመወዝ ሞት
እንዲሆን ደንግጓል።

ሐ. ኢያሱ እስራኤላውያንን ወደ ከነዓን መራ (ዘዳግም 34፡9፤
ኢያሱ 1፡1-2፤ 11፡23)

. እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

መ. እስራኤላውያን ከኢያሱ ሞት በኋላ ወደ ጣዖት አምልኮ ዘወር
አሉ (መላፍንት 2፡7-15)።

. ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል
እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

. ሰይጣን ከእግዚአብሔርና ከፈቃዱ ጋር ይዋጋል። እርሱ
ውሸታምና አታላይ ነው። ሰውን ይጠላል።

. እግዚአብሔር ቅዱስና ጸድቅ ነው። የኃጢአት ደመወዝ ሞት እንዲሆን ደንግጓል።

. እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

ሠ. የመሳፍንት ዘመን (መሳፍንት 2: 16-19)።

. እግዚአብሔር አፍቃሪ፣ ምሕረትንና ጸጋን የተሞላ ነው።

. ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

. እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

ረ. ሳሙኤል (1ኛ ሳሙኤል 8: 1-7)

. እግዚአብሔር ከሰው ጋር ግንኙነት ያደርጋል።

. ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

ሰ. የመጀመሪያው ንጉሥ ሳኦል (1ኛ ሳሙኤል 11: 14፣ 15)።
የትምህርት 37 ጥያቄዎችን ከልሰ።

የትምህርቱን አስተዋጽኦ ደረጃ በደረጃ ማቅረብ

ሀ. ኢያሱ፣ ሙሴን እንዲተካ ተሾመ

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር የሁሉ የበላይና ሉዓላዊ ነው።

እግዚአብሔር፣ ለእስራኤላውያን ባለማመናቸው ምክንያት ወደ ተስፋዬቱ ምድር እንደማይገቡ ከተናገራቸው አርባ ዓመታት አለፉ። እግዚአብሔር እንደገና ሊሰጣቸው ቃል ኪዳን ወደ ገባላቸው ምድር ድንበር አመጣቸው። እስካሁን ድረስ በመሪነት የሚያገለግላቸው ሰው ሙሴ ነበር። እግዚአብሔር፣ ሙሴ ወደ ተስፋዬቱ ምድር እንዲገባ ፈቀደለት? አልፈቀደም። እግዚአብሔር፣ ለሙሴ ወደ ተስፋዬቱ ምድር እንደማይገባ ነግሮት ነበር። ይህን ለምን እንዳደረገ ታስታውሳላችሁ?

እስራኤላውያን ወደ ተስፋዬቱ ምድር የሚገቡበት ጊዜ ቢደርስም እግዚአብሔር ሙሴ እንዳይገባ ወስኖ ስለነበር፣ እስራኤላውያን አዲስ

መሪ ያስፈልጋቸው ነበር። ስለዚህ እግዚአብሔር ለሙሴ ረዳቱ የነበረውን ኢያሱን አዲሱ የእስራኤል ሕዝብ መሪ አድርጎ እንዲሾመው ነገረው። ዘጐልቁ 27: 18-23 አንብብ።

ለ. የእግዚአብሔር ቃል ተፈጸመ።

1. ሙሴ ሞተ።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

እግዚአብሔር የሁሉ የበላይና ሉዓላዊ ነው።

እግዚአብሔር፡ ሙሴን ከከነዓን አጠገብ ወደሚገኝ የተራራ ጫፍ ላይ እንዲሄድ ነገረው። በዚህ የተራራ ጫፍ ላይ እግዚአብሔር፡ ለአብርሃም፡ ለይስሐቅና ለያዕቆብ ተስፋ የገባውን ምድር ለሙሴ አሳየው። ዘዳግም 34: 1-5 አንብብ።

ሙሴ፡ በዚህ የተራራ ጫፍ ላይ ሞተ። እግዚአብሔር፡ ለእስራኤል ተስፋ ወደገባው ምድር ሙሴ እንዲገባ አልፈቀደለትም። እግዚአብሔር የተናገረውን አደረገ።

እግዚአብሔር ከሁሉም የላቀ ነው። የሚፈልገውን ነገር ሁሉ ያደርጋል።

2. ያላመኑ እስራኤላውያን በምድረ በዳ አለቁ።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር ቅዱስና ጻድቅ ነው። የኃጢአት ደመወዝ ሞት እንዲሆን ደንግጓል።

እስራኤላውያን በምድረ በዳ ለ40 ዓመታት ተንከራተቱ። እግዚአብሔር የተስፋዪቱን ምድር እንደሚሰጣቸው ያላመኑ እስራኤላውያን በሙሉ በምድረ በዳ አለቁ። ይህ ቃሉን ስላላመኑ እግዚአብሔር የፈጸመባቸው ቅጣት ነበር።

ለእስራኤላውያን የእግዚአብሔር ቃል በሙሴ በኩል እንደተሰጣቸው ሁሉ፡ ለእናንተም አሁን የእግዚአብሔር ቃል በእኛ በኩል እየተሰጣችሁ ነው። በዚህ መጽሐፍ የተጻፈውን የእግዚአብሔር ቃል እያስተማርናችሁ ነው። የእግዚአብሔርን ቃል ለማመን የማይፈቅዱ ሰዎች ሁሉ ይቀጣሉ፤ ይሞታሉ። ከዚያም በኋላ

እግዚአብሔር ለሰይጣንና ለመላእክቱ ወዳዘጋጀው ስፍራ ይሄዳሉ።
የማያምኑ ሰዎች ከእግዚአብሔር ለዘላለም ይለያሉ።

መምህር ሆይ፡- ዕብራይውን 4 ተመልከት።

ሐ. ኢያሱ፡ እስራኤላውያንን ወደ ከነዓን መራ።

ኢያሱ አዲሱ የእስራኤል ሕዝብ መሪ ሆነ። ዘዳግም 34፡9
አንብብ።

እግዚአብሔርን ያላመኑት ሰዎች ልጆች አሁን ጉልማሳ ሆነዋል።
ስለዚህ አሁን እነርሱን ወደ ከነዓን ይወስድ ዘንድ የእግዚአብሔር ጊዜ
ነበር። ኢያሱ 1፡1፥ 2 አንብብ።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

ኢያሱ፡ እስራኤላውያንን ወደ ከነዓን መራ። እግዚአብሔር
ለአብርሃምና ለዘሩ ቃል ኪዳን የገባውን ምድር ሰጣቸው። ሰይጣንና
የግብፅ ንጉሥ እስራኤላውያን ግብፅን እንዳይለቁ ለማድረግ
ቢሞክሩም፤ እንደዚሁም እስራኤላውያን ደግሞ ብዙ ጊዜ
እግዚአብሔርን የተጠራጠሩት ቢሆንም እግዚአብሔር ተስፋ የገባውን
ቃል ፈጸመ። በቀይ ባሕር የሚያልፉበትን መንገድ በማመቻቸት
መራቸው፤ ጠበቃቸው። ደግሞም በምድረ በዳ በተንከራተቱባቸው
40 ዓመታት ምግብና ውኃን ሰጣቸው። እግዚአብሔር ያደርግላቸው
ዘንድ ተስፋ ከሰጣቸው ነገሮች ያላደረገው ነገር ፈጽሞ የለም። ኢያሱ
11፡23 አንብብ።

መ. እስራኤላውያን፡ ኢያሱ ከሞተ በኋላ ወደ ጣዖት
አምልኮ ተመለሱ።

ዋና አሳብ፡- ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ማዳን ስለማይችል
እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

ሰይጣን እግዚአብሔርንና ፈቃዱን ይዋጋል። እርሱ ውሸታምና
አታላይ ነው። ሰውንም ይጠላል።

ኢያሱ በሕይወት እያለ፡ እስራኤላውያን እግዚአብሔርን
አልረሱም። ነገር ግን ኢያሱና እግዚአብሔር በምድረ በዳ
ያደረጋቸውን ተአምራት አይተው የነበሩት በሙሉ ከሞቱ በኋላ

የተነሣው ትውልድ እግዚአብሔርን ረሳ። ይህም ትውልድ እውነተኛና ሕያው የሆነውን አምላክ የማያውቁትንና ቃሉ የሌላቸውን የሌሎች ጎረቤት ሕዝቦች መንገዶች ተከተለ። ጣዖታትን በመሥራት በእግዚአብሔር ፈንታ አመለካቸው። መሳፍንት 2፡7-13 አንብብ።

ከእስራኤላውያን አጠገብ ይኖሩ የነበሩ ክፉና ኃጢአተኛ ሰዎች በአልና አስታሮት የተባሉ ጣዖታትን ያመልኩ ነበር። የሚያመልኳቸው ጣዖታት እውነተኛ ወይም ሕያው አልነበሩም። ሕዝቡ እውነተኛና ሕያው እንደነበሩ ቢያስቡም እንኳ ተቃለው ነበር። ሰይጣን አታሉአቸው እነዚህን ሐሰተኛ አማልክት እንዲያመልኩ አድርጎ ነበር። ሕዝቡ ግን ሰይጣንና መላእክቱን እያመለኩ እንደነበር አያውቁም ነበር።

ሰዎች በመጽሐፍ ቅዱስ ከተነገረለት ከእውነተኛውና ሕያው አምላክ ሌላ ሌሎች አማልክትን፣ መናፍሰትን፣ የቀደምት አባቶቻቸውን መናፍሰት ወይም ማናቸውንም ሌሎች ነገሮች ሲያመልኩ ሰይጣንን እያመለኩ ነው ማለት ነው። ሰይጣን ራሱን ለውጦ በተለያዩ መልክ ደብቆ ያቀርባል። በጣዖታት፣ በመናፍሰት፣ በቀደምት አባቶች መናፍሰትና ሰዎች በሚያመልኩአቸው ሌሎች ነገሮች በስተጀርባ ይደበቃል። ሔዋንን በፈተናት ጊዜ ከእባብ በስተጀርባ ተደብቆ የቀረበው በዚህ ዓይነት ነበር። ሰይጣን፣ እግዚአብሔርን ይጠላል። ስለዚህ ማንም ሰው እግዚአብሔርን እንዲያመልክ አይፈልግም። ሰይጣን ሰዎችን ሁሉ ይጠላል። ማንኛውም ሰው እግዚአብሔርን አምኖ ከሞት ነፃ እንዲወጣ አይፈልግም።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር ቅዱስና ጻድቅ ነው። የኃጢአት ደመወዝ ሞት እንዲሆን ደንግጓል።

እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

እግዚአብሔር፣ እስራኤላውያን እርሱን ረስተው ጣዖታትን ስላመለኩ ቀጣቸው። እግዚአብሔር፣ በእስራኤላውያኑ ዙሪያ ያሉትንና ይጠሏቸው የነበሩትን አሕዛብ በማስነሣት እንዲያሸንፏቸውና ባሪያዎች እንዲያደርጓቸው ፈቀደላቸው። መሳፍንት 2፡14፣ 15 አንብብ።

እግዚአብሔር፤ እስራኤላውያንን እርሱን ካልታዘዙና እርሱን ብቻ ካላመለኩ ይህ እንደሚፈጸምባቸው አስጠንቅቆአቸው ነበር።

እግዚአብሔር አይለወጥም። የቱንም ያህል ዓመታት ቢያልፉም እርሱ ግን የሰጠውን የተስፋ ቃልና ማስጠንቀቂያ አይረሳም።

ሠ. የመሳፍንት ዘመን።

በቅደም ተከተል ማሳያ ሠንጠረዥ ላይ «መሳፍንት» የሚለውን ቃል አሳይ።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር አፍቃሪ፤ ምሕረትንና ጸጋን የተሞላ ነው።

እስራኤላውያን ንስሐ በገቡ ጊዜ ሁሉ፤ ማለትም ስለ ኃጢአታቸው ከእግዚአብሔር ጋር ተስማምተው ይረዳቸው ዘንድ ወደ እርሱ በጮኹ ቁጥር፤ እርሱም የሚመራቸውና ከጠላቶቻቸው ነፃ የሚያደርጋቸው ወንድ ወይም ሴት መሪ ያስነሣላቸው ነበር። እስራኤልን ለመምራት በእግዚአብሔር የተመረጡት እነኚህ ሰዎች መሳፍንት በመባል ይጠሩ ነበር።

ዋና አሳብ፡- ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

ነገር ግን እስራኤላውያን ደግመው ደጋግመው እግዚአብሔርን ረሱ። ስለዚህ በጠላቶቻቸው በተደጋጋሚ እንዲሸነፉ እግዚአብሔር ፈቀደ። መሳፍንት 2፡16-19 አንብብ።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

እስራኤላውያን እግዚአብሔርን ባለመታዘዛቸው ቅጣት የሚገባቸው ሆነው እግዚአብሔር የቀጣቸው ቢሆንም፤ ዳሩ ግን እርሱ ለእነርሱ ያለው ፍቅርና እንክብካቤ አልተለወጠም ነበር።

እግዚአብሔር በዔድን ገነት ሰይጣንን የሚደመስስና ዓለምን ከሰይጣን ኃይል ነፃ የሚያደርግ አዳኝ እንደሚልክ የተስፋ ቃል ሰጥቶ ነበር። ይህን የነፃ አውጪ ተስፋ ለአብርሃም፤ ለይስሐቅና ለያዕቆብም በድጋሚ ሰጥቷል። ይህ አዳኝ ከእነርሱ ዘር የሚመጣ እንደሆነም ነግሯቸውል። አዳኙ የሚመጣው ከእነርሱ ዘር እንደሆነ በመናገሩም፤ እግዚአብሔር የአብርሃም፤ የይስሐቅና የያዕቆብ ዘር የሆኑትን እስራኤላውያንን ጠበቀ።

በተጨማሪም እግዚአብሔር ዓለም ስለ እርሱ እንድታውቅ ይፈልግ ነበር። እግዚአብሔርን ማወቅ የምንችለው በመጽሐፍ ቅዱስ አማካኝነት ብቻ ነው። እግዚአብሔር አብዛኛውን የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍል የሰጠው በእስራኤል በኩል ነበር። እግዚአብሔር የተመረጡ እስራኤላውያንን መልእክቱን ለመጻፍ ተጠቀመባቸው።

እግዚአብሔር፥ እስራኤልን የጠበቀው ቃሉንና የነፃ አውጪውን ታሪክ ለእናንተ ለማስተማር እንዲችል ነው። እግዚአብሔር ቃሉን እንድትሰሙ የፈለገው ወደ እርሱ እንድትመጡና የእርሱ ሕዝብ እንድትሆኑ ነው።

ረ. ሳሙኤል።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር ከሰው ጋር ግንኙነት ያደርጋል።

በዚህ ወቅት ለእስራኤላውያን የእግዚአብሔር መልእክተኛ ከነበሩት ሰዎች አንዱ ሳሙኤል ነበር። ሳሙኤል፥ የመጨረሻው የእስራኤል መስፍን ነበር።

ሳሙኤል፥ ዕድሜው በገፋ ጊዜ ስፍራውን የሚወስድ ሰው አልነበረም። ልጆቹ እግዚአብሔርን የሚታዘዙ አልነበሩም። 1ኛ ሳሙኤል 8፡1-3 አንብብ።

ዋና አሳብ፡- ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

እግዚአብሔር፥ እስራኤላውያንን ከግብፅ ነፃ ካወጣበት ጊዜ ጀምሮ ንጉሣቸውና ሉዓላዊ ገዢያቸው ነበር። እስራኤላውያን ከሌላው አሕዛብ የሚለዩበት ነገር ምድራዊ ንጉሥ ስላልነበራቸው ነበር። ነገር ግን በዙሪያቸው የነበሩ አሕዛብ ንጉሥ ስለነበራቸው እነርሱም በላያቸው ላይ የሚነግሥ ሰው ፈለጉ። 1ኛ ሳሙኤል 8፡4-7 አንብብ። እስራኤላውያን በላያቸው ገዥ የሚሆን ንጉሥ መፈለጋቸው እግዚአብሔር ንጉሣችን እንዲሆን አንፈልግም ማለታቸው ነበር።

ሰ. የመጀመሪያው ንጉሥ ሳኦል።

እግዚአብሔር ንጉሥን ሰጣቸው። ስሙም ሳኦል ይባል ነበር። በእስራኤል ላይ ንጉሥ ይሆን ዘንድ የተሾመ የመጀመሪያው ሰው ሳኦል ነበር። 1ኛ ሳሙኤል 11፡14፥ 15 አንብብ።

በቅደም ተከተል ማሳያ ሰንጠረዥ ላይ «ሳኦል፣ ዳዊት፣ ሰሎሞን» የሚሉትን ሰዎች ጻፍ።

ጥያቄዎች

1. ከሙሴ ሞት በኋላ የእስራኤል መሪ ማን ሆነ? ኢያሱ።
 2. እግዚአብሔር፣ ከሙሴ ሞት በኋላ እስራኤላውያንን በፍጥነት ወደ ከነዓን ምድር የመራቸው ለምን ነበር? ምክንያቱም እግዚአብሔርን ያላመኑት ጉልማሶች በሙሉ በምድረ በዳ አልቀው ስለነበር ነው።
 3. እግዚአብሔር፣ ለአብርሃም ዘሮች ተስፋ የገባላቸውን ምድር ሰጣቸውን? አዎን! እግዚአብሔር የገባውን የተስፋ ቃል በመጠበቅ ምድራቸውን ሰጣቸው።
 4. እስራኤላውያን፣ ከኢያሱ ሞት በኋላ ምን አደረጉ? ከእግዚአብሔር ዘወር በማለት በአካባቢያቸው እንዳሉትና እውነተኛውንና ሕያው የሆነውን አምላክ እንደማያውቁት ቃሉም እንደሌላቸው ሰዎች ጣዖታትን አመለኩ።
 5. ሰዎች፣ ጣዖታትን፣ መናፍስትን፣ የቀደምት አባቶች መናፍስትንና ሌሎች የተፈጠሩ ነገሮችን እንዲያመልኩ የሚያታልላቸው ማን ነው? ሰይጣን ነው።
 6. እውነተኛና ሕያው ከሆነው አምላክ ሌላ ማናቸውንም ነገር ወይም ማንኛውንም ሰው ብናመልክ በእርግጥ እያመለከን ያለነው ማንን ነው? ሰይጣንና መናፍስቱን ነው።
 7. ሰይጣን፣ ሰዎችን ጣዖታትን፣ መናፍስትን የቀደምት አባቶቻቸውን መናፍስትና ሌሎች ነገሮችን እንዲያመልኩ የሚያደርገው ለምንድን ነው?
- ሀ. ምክንያቱም ሰይጣን እግዚአብሔርን ስለሚጠላ ግንም እግዚአብሔርን እንዲያመልክ ስለማይፈልግ ነው።
- ለ. ምክንያቱም፣ ሰይጣን ሰዎችን ሁሉ ስለሚጠላ በእግዚአብሔር ታምነው ከሞት ነፃ እንዲወጡ ስለማይፈልግ ነው።

ሐ. ምክንያቱም፡ ሰይጣን ራሱን ሸፍኖ በማቅረብ ሰዎችን ለማጭበረበር በበርካታ ዘዴዎች ስለሚጠቀም ነው።

8. እግዚአብሔር፡ እስራኤላውያንን ጣዖታትን በማምለካቸው የቀጣቸው እንዴት ነበር? እግዚአብሔር ጠላቶቻቸው እንዲያሸንፏቸው በማድረግ ቀጣቸው።

9. እስራኤላውያን ስሕተታቸውን አምነው እግዚአብሔር ነፃ እንዲያወጣቸው በጠየቁ ጊዜ እግዚአብሔር ምን አደረገ? እግዚአብሔር፡ መሳፍንት በመባል የሚታወቁትን ወንዶችና ሴቶች ከመካከላቸው በመሪነት በማስነሣት፡ ከጠላቶቻቸው ጋር እንዲዋጉና ጠላቶቻቸውን እንዲያሸንፉ በማድረግ ይረዳቸው ነበር።

10. ከእስራኤላውያን መሳፍንት መካከል በዋናነት የሚጠቀስ አንድ መስፍን ማን ነበር? ሳሙኤል።

11. እስራኤላውያን፡ ሳሙኤል ከመሞቱ በፊት ምን እንዲያደርግላቸው ጠየቁት? በዙሪያቸው እንዳሉት እንደቀሩት አሕዛብ ንጉሥ ይኖራቸው ዘንድ ንጉሥ እንዲያነግሥላቸው ጠየቁት።

12. ይህ የእስራኤላውያን ጥያቄ ሳሙኤልን ደስ ያላሰኘው ለምንድን ነው? እግዚአብሔር የእስራኤል ንጉሥ ሆኖ ሳለ እነርሱ ግን ሰው እንዲያነግሥላቸው በመጠየቃቸው ነበር። ይህን ጥያቄ በማቅረብ ትክክለኛውን ንጉሣቸውን እግዚአብሔርን መተዋቸው ነበር።

ትምህርት 39

የትምህርት ክፍል፡- 1ኛ ሳሙኤል 13:13፥ 14፤ 16:1-5፥
11-13፤ 2ኛ ሳሙኤል 5:1-4፤ 7:1-3፥ 12-17፤ 1ኛ ዜና
22:5፥ 6፤ 29:26-28፤ 2ኛ ዜና 2:1፤ 5:1

አጠቃላይ ርእስ፡- እግዚአብሔር፥ በሳኦል ምትክ ዳዊትን መረጠ።
እግዚአብሔር የቤተ መቅደሱን ሕንፃ ሥራ እንዲሠራ ሰሎሞንን
መረጠ።

የትምህርቱ አስተዋጽኦና የመሠረታዊ እምነት ትምህርት ዋና አሳባች፡-

ሀ. ሳኦል፥ እግዚአብሔርን ሳይታዘዝ ቀረ (1ኛ ሳሙኤል
13:13፥ 14)።

. ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል
እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

. እግዚአብሔር የሁሉ የበላይና ሉዓላዊ ነው።

ለ. ዳዊት በእግዚአብሔር የተቀባ ንጉሥ ነበር (1ኛ ሳሙኤል
16:1-5፥ 11-13፤ 2ኛ ሳሙኤል 5:1-4)።

. ሰው፥ እግዚአብሔርን ደስ ለማሰኘትና ለመዳን እምነት
ያስፈልገዋል።

ሐ. ዳዊት ቤተ መቅደሱን ለመሥራት ዐቀደ። (2ኛ ሳሙኤል
7:1-3)።

. እግዚአብሔር ከሰው ጋር ግንኙነት ያደርጋል።

መ. እግዚአብሔር ለዳዊት ቃል ኪዳን ገባ (2ኛ ሳሙኤል
7:12-17)።

. እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

ሠ. ሰሎሞን ቤተ መቅደሱን ሠራ። (2ኛ ዜና 22:5፥ 6፤
29:26-28፤ 2ኛ ዜና 2:1፤ 5:1)።

. ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል
እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

. ሰው ወደ እግዚአብሔር የሚመጣው በእግዚአብሔር ፈቃድና ዕቅድ ብቻ ነው።

. እግዚአብሔር ቅዱስና ጻድቅ ነው። የኃጢአት ደመወዝ ሞት እንዲሆን ደንግጓል።

ረ. ከሰሎሞን ሞት በኋላ በእስራኤል ላይ ብዙ ነገሥታት ነግሠዋል።

. ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

የትምህርት 38 ጥያቄዎችን ከልሰ።

የትምህርቱ አስተዋጽኦና ትምህርቱን ደረጃ በደረጃ ማቅረብ ሀ. ሳኦል እግዚአብሔርን ሳይታዘዝ ቀረ።

ዋና አሳብ:- ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

. እግዚአብሔር የሁሉ የበላይና ሉዓላዊ ነው

እግዚአብሔር፥ በእስራኤል ላይ ንጉሥ ይሆን ዘንድ ሳኦልን መርጦ ስለሾመው ይታዘዘው ዘንድ ይጠብቅ ነበር። ሳኦል ግን እግዚአብሔርን ሳይታዘዝ ቀረ። ስለዚህ እግዚአብሔር በሳኦል እግር የሚተካ ሌላ ሰው መረጠ። 1ኛ ሳሙኤል 3: 13፥ 14 አንብብ።

ለ. ዳዊት በእግዚአብሔር የተቀባ ንጉሥ ነበር

ዋና አሳብ:- ሰው እግዚአብሔርን ደስ ለማሰኘትና ለመዳን እምነት ያስፈልገዋል።

ከሳኦል ሞት በኋላ ሁለተኛው የእስራኤል ንጉሥ ዳዊት ሆነ። 1ኛ ሳሙኤል 16: 1-5፥ 11-13 2ኛ ሳሙኤል 5: 1-4 አንብብ።

ዳዊት ከሳኦል የተለየ ዓይነት ሰው ነበር። በእውነት እግዚአብሔርን የሚያምንና በሁሉም ነገር ሊታዘዘው የሚፈልግ ሰው ነበር።

ዳዊት ልክ እንደ እኛ ኃጢአተኛ ሆኖ ከእግዚአብሔር ተለይቶ የተወለደ ሰው ነበር። ነገር ግን ዳዊት ኃጢአተኛ እንደሆነና የኃጢአት

ደመወዝ ሞት እንደሆነ ያውቅ ነበር። ብቸኛ ተስፋው የእግዚአብሔር ምሕረትና ይቅርታ እንደሆነ ያውቅ ነበር። ለእግዚአብሔር በመታዘዝ ለጋጢአቱ ይቅርታ የደም መስዋዕት አቀረበ። ዳዊት በእግዚአብሔር ስለ ታመነ፣ እንደ አቤል፣ ሄኖክ፣ ኖሳ፣ አብርሃም፣ ይስሐቅና ያዕቆብ፣ ሙሴና ኢያሱ፣ እንዲሁም እንደሌሎቹ አማንያን ሁሉ በእግዚአብሔር ዘንድ ተቀባይነትንና ይቅርታን አገኘ።

ዳዊት፡ ከእግዚአብሔር ነቢያት አንዱ ነበር። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የሚገኙ በርካታ ነገሮችን ጽፏል። ዳዊት፡ እግዚአብሔርን ስለፍቅሩና ምሕረቱ የሚያወድሱ በርካታ መዝሙሮችን ጽፏል።

መምህር ሆይ፡- ለአድማጮችህ የመዝሙረ ዳዊት መጽሐፍን በማሳየት ከዳዊት ጽሑፎች አንዳንዶቹን አመልክታቸው።

ሐ. ዳዊት ቤተ መቅደሱን ለመስራት ዐቀደ

ዳዊት ንጉሥ ስለነበር እጅግ ሃብታም ሰው ነበር። እጅግ ውብ በሆነ በዝግባ፣ በከበረ ድንጋይ፣ በወርቅ እና በብር በተሠራ ቤት ውስጥ ይኖር ነበር። አንድ ቀን ዳዊት ስለሚኖርበት እጅግ ውብ የሆነ መኖሪያው በማሰብ ላይ እንዳለ የእግዚአብሔር ማደሪያ ግን በምድረ በዳ የነበረው ከእንስሳት ቆዳዎችና ከመጋረጃ ጨርቅ የተሠራ ድንኳን መሆኑ ታወሰው። የእግዚአብሔር ቤት አሁንም ያው እስራኤላውያን በሲና ተራራ በነበሩበት ወቅት የሠሩት የማደሪያ ድንኳን ነበር።

ስለዚህ፡ ዳዊት ለእግዚአብሔር ቋሚ የሆነ ውብ ቤት ለመስራት ዐቀደ። የሚሠራው ቤተ መቅደስ በዝግባ፣ በከበረ ድንጋይ፣ በብርና በወርቅ የታነፀ እንዲሆን አሰበ።

ለመሆኑ እግዚአብሔር የሚኖርበት ቤት ያስፈልገው ነበርን? አያስፈልገውም ነበር! ነገር ግን የዳዊት ፍላጎት ሰዎች እግዚአብሔርን ለማምለክና መስዋዕታቸውን ለማቅረብ ሊመጡ የሚችሉበት ቋሚ ቤት መስራት ነበር።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር ከሰው ጋር ግንኙነት ያደርጋል።

ዳዊት ይህን ለማድረግ በማቀዱ እግዚአብሔር እጅግ በጣም ደስ ተሰኘ። ስለዚህ ጌታ ከነቢያቱ አንዱን ወደ ዳዊት በመላክ ለእግዚአብሔር ከዝግባና ከከበረ ድንጋይ የሚታነፅ ቋሚ ቤት

ለመሥራት በማቀዱ እንደሚሰማማ ነገረው። 2ኛ ሳሙኤል 7:1-3 አንብብ።

መ. እግዚአብሔር ለዳዊት የገባው ቃል ኪዳን

እግዚአብሔር፥ ለዳዊት የእግዚአብሔርን ቤት እንዲሠራ ለእርሱ ባይፈቅድለትም እንኳ እስራኤላውያን መሥዋዕታቸውን የሚያቀርቡበትንና እግዚአብሔርን የሚያመልኩበትን ይህን አዲስ ቤት ልጁ እንደሚሠራ ነገረው። 2ኛ ሳሙኤል 7:12-17 አንብብ።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

እግዚአብሔር ለአብርሃም፥ ለይስሐቅና ለያዕቆብ የሰጠውን ተስፋ ለዳዊትም ሰጠው። እግዚአብሔር ለዳዊት በገባው ቃል ኪዳን ታላቁ የሰው ነፃ አውጪና ሰይጣንን ድል የሚነሳው አዳኝ ከእርሱ ቤተሰብ እንደሚወጣ ነገረው። ይህ ታላቅ የዳዊት ዘር ለዘላለም እንደ ንጉሥ እንደሚገዛ ነገረው። እግዚአብሔር ነፃ አውጪ እንደሚልክ የገባውን ቃል ፈጽሞ ዘንግቶ አያውቅም።

ሠ. ሰሎሞን ቤተ መቅደሱን ሠራ።

የእግዚአብሔር ቤት በኢየሩሳሌም ይገነባ ዘንድ የሚያስፈልጉትን ቁሳቁሶች በሙሉ ዳዊት አዘጋጀ።

ኢየሩሳሌም በእስራኤል ተራራማ ስፍራዎች የምትገኝ እጅግ ታላቅ ከተማ ነበረች። ኢየሩሳሌምና በዘመኑ የሚገኙ ከተሞች በሙሉ ከጠላቶቻቸው ይጠበቁ ዘንድ በትላልቅ ግንቦች የተቀጠሩ ነበሩ።

መምህር ሆይ፡- ኢየሩሳሌም በየት እንደምትገኝ ከካርታ ላይ አሳያቸው። የኢየሩሳሌምን ከተማና ቅጥሮችዋን የሚያሳይ ሥዕል አሳያቸው።

ዳዊት ከመሞቱ በፊት የእግዚአብሔርን ቤት የመገንባት ኃላፊነቱን ለልጁ ለሰሎሞን ሰጠው። 1ኛ ዜና 22:5፥ 6 አንብብ።

ሰሎሞን፥ አባቱ ዳዊት ከሞተ በኋላ በእስራኤል ሁሉ ላይ ንጉሥ ሆነ። 1ኛ ዜና 29:26-28 አንብብ።

ሰሎሞን የእግዚአብሔርን ቤት በኢየሩሳሌም ሠራ። 2ኛ ዜና 2:1፤ 5:1 አንብብ።

አሁን የእግዚአብሔር ቤት ስለተሠራ እስራኤላውያን በምድረ በዳ ከቆዳና ከጨርቅ የሠሩት ድንኳን አያስፈልግም ነበር።

ይህ አዲሱ የእግዚአብሔር ቤት ቤተ መቅደስ በመባል ይታወቅ ነበር። የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ በምድረ በዳ እንደነበረው የመገናኛ ድንኳን ሁሉ ሁለት ውስጠኛ ክፍሎች ነበሩት። ወፍራሙ የጨርቅ መጋረጃ የእግዚአብሔር ማደሪያ ስፍራ በነበረው በውስጠኛው ክፍል ፊት ለፊት ተሰቅሎ ነበር። ይህ መጋረጃ ከሊቀ ካህኑ በስተቀር ማንም ሰው ወደ ውስጥ እንዳያልፍ የሚያደርግ ነበር። ደማቁ ብርሃን በውስጠኛው ክፍል ነበር። ምክንያቱም በምድር ላይ ያለ የእግዚአብሔር ልዩ ስፍራ ያ ነበር።

ዋና አሳብ፡- ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

ሰው ወደ እግዚአብሔር ሊመጣ የሚችለው በእግዚአብሔር ፈቃድና ዕቅድ ብቻ ነው።

እግዚአብሔር ቅዱስና ጻድቅ ነው። የኃጢአት ደመወዝ ሞት እንዲሆን ደንግጓል።

ሊቀ ካህኑ ሕዝቡን ሁሉ ወክሎ በዓመት አንድ ጊዜ ወደዚህ ውስጠኛ ክፍል ማለትም ወደ ቅድስተ ቅዱሳን እንዲገባ ይፈቀድለት ነበር። እስራኤላውያን በራሳቸው ወደ እግዚአብሔር ለመምጣት አይችሉም ነበር። ተቀባይነት ሊያገኙ የሚችሉበት ብቸኛ መንገድ በሊቀ ካህኑና በመሥዋዕትነት በሚያቀርበው የእንስሳ ደም አማካይነት ብቻ ነበር። ሊቀ ካህኑ በየዓመቱ የእንስሳ ደም ይዞ ወደ ቅድስተ ቅዱሳኑ በመግባት በሁለቱ ኪሩቤል መካከል ባለው የምሕረት መቀመጫ በሚባለው የወርቅ መክደኛ ላይ ይረጩ ነበር።

እስራኤላውያን ኃጢአተኞች መሆናቸውን፣ እግዚአብሔር ፍጹም እንደሆነና የኃጢአት ደመወዝ ሞት እንደሆነ ፈጽሞ መዘንጋት አልነበረባቸውም። የእንስሳት ደም የኃጢአት ዋጋ መሆን ስለማይችል በየዓመቱ ደሙን በመሠዊያ ላይ ማድረግ ነበረባቸው። በየዓመቱ እግዚአብሔር ይቅር ሊላቸውና ፍርዱን ለማዘግየት ተስፋ ሰጥቶ ነበር።

ይህ የሚቀጠለው ለኃጢአት ፍጹምና ሙሉ ዋጋ እስከሚከፈለበት ጊዜ ነበር።

ረ. ከሰሎሞን ሞት በኋላ በርካታ ነገሥታት በእስራኤል ላይ ነግሠው ነበር።

ዋና አሳብ፡- ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

ከሰሎሞን ሞት በኋላ የእስራኤል ሕዝብ ማን ንጉሥ ይሁን በሚለው አሳብ ላይ ስለተለያዩ እስራኤል ለሁለት መንግሥታት ተከፈለች።

አሥሩ የሰሜን ነገዶች እስራኤል ሲባሉ፤ ሁለቱ የደቡብ ነገዶች ይሁዳ ተባሉ።

በርካታ ነገሥታት በይሁዳ ላይ የነገሡ ሲሆን፤ እንደዚሁም ደግሞ በእስራኤልም ላይ ብዙዎቹ ነግሠዋል። ከእነዚህ ነገሥታት መካከል እጅግ ጥቂቶቹ የእግዚአብሔርን ቃል በማመን በቃሉ የተደገፉ ቢሆንም አብዛኛዎቹ ግን የእግዚአብሔርን ቃል አላመኑም ነበር። ጣዖታትን በማምለክ የይሁዳና የእስራኤል ሕዝቦች በእግዚአብሔር ትእዛዝ ላይ ኃጢአትን እንዲያደርጉ መሯቸው።

በቅደም ተከተል ማሳያ ሠንጠረዥ ላይ ፡- ነገሥታት፤ ዮናስ፤ ነቢያት የሚሉትን ቃላት አሳይ።

ጥያቄዎች

1. እግዚአብሔር፤ የመጀመሪያው ንጉሥ ሳኦል እንዳልታዘዘ ባየ ጊዜ በእስራኤል ላይ እንዲነግሥ ማንን ሾመ? ዳዊትን።
2. ዳዊት ከሳኦል የሚለየው እንዴት ነበር?

ሀ. ዳዊት፤ እግዚአብሔርን አመነ ታዘዘም።

ለ. ዳዊት፤ ኃጢአተኛ ስለመሆኑ ከእግዚአብሔር ጋር በመስማማትና የመሥዋዕትን ደም በማቅረብ እግዚአብሔር ኃጢአቱን ይቅር እንደሚለውና እንደሚቀበለው ተማመነ።

3. እግዚአብሔር ለዳዊት የገባው እጅግ ጠቃሚ ቃል ኪዳን ምን ነበር? ከዘሩ አንዱ ነፃ አውጪው እንደሚሆን እግዚአብሔር ለዳዊት ቃል ኪዳን ገባለት።
4. ዳዊት የራሱን ቤት ሠርቶ ከጨረሰ በኋላ ምን ወሰነ? ዳዊት በኢየሩሳሌም የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስን ለመሥራት ወሰነ።
5. ዳዊት የእግዚአብሔርን ቤተ መቅደስ ሠራ? አልሠራም። ልጁ ሰሎሞን ሠራው።
6. ይህ አዲሱ ቤተ መቅደስ እስራኤላውያን በምድረ በዳ በሲና ተራራ ሠርተውት ከነበረው የመገናኛ ድንኳን ጋር የሚመሳሰልበት ምን ነገር ነበር?

ሀ. ሁለት ውስጠኛ ክፍሎች ነበሩት?

ለ. ከሊቀ ካህኑ በስተቀር ማንም ወደ ውስጥ እንዳያልፍ የሚከለክል እጅግ ትልቅ ወፍራም መጋረጃ ነበረው።

7. ሊቀ ካህኑ ወደ ቅድስተ ቅዱሳን እንዲገባ የሚፈቀድለት መቼ ነበር? በዓመት አንድ ጊዜ ብቻ ነበር።
8. ሊቀ ካህኑ በቅድስተ ቅዱሳን ምን ያደርግ ነበር? ሊቀ ካህኑ የእንስሳት ደም በሁለቱ ኪሩቤል መካከል ባለው የምሕረት መቀመጫ በተባለው የወርቅ መክደኛ ላይ ይረጭ ነበር።
9. የእንስሳት ደም የእስራኤልን የኃጢአትን ዋጋ ሊከፍል ይችል ነበርን?

ሀ. አይችልም ነበር። ኃጢአት በኃጢአተኛው ሞት ሊከፈል ይገባል።

ለ. የእንስሳት ደም ለኃጢአት ሙሉ ዋጋ እስከሚከፈል ድረስ የሚቀርብ ጊዜያዊ መሥዋዕት ነበር።

10. ሊቀ ካህኑ በስርየት መክደኛው ላይ ደም በሚረጭበት ጊዜ እግዚአብሔር ምን ያደርግ ነበር?

ሀ. እግዚአብሔር ባለፈው ዓመት እስራኤላውያን የሠሩትን ኃጢአት ይቅር ይል ነበር።

ለ. የኃጢአት ዋጋ በሙላት እስኪከፈል ድረስ እግዚአብሔር ፍርዱን ያቆይ ነበር።

11. ንጉሥ ሰሉሞን ከሞተ በኋላ ምን ሆነ? የሰሜኑ አሥር ነገዶች ከደቡቡ ሁለት ነገዶች ተለይተው የራሳቸውን መንግሥት መሠረቱ።

ትምህርት 40

የትምህርት ክፍል፡- ዮናስ 1፤ 2፡1፥ 10፤ 3፡1፡1-5፥ 10፤
ኢሳይያስ 10፡5፥ 6፤ ኤርምያስ 20፡5

አጠቃላይ ርእስ፡- እግዚአብሔር ዮናስንና ሌሎች ሰዎችን መልእክተኞቹ ይሆኑ ዘንድ መረጣቸው።

የትምህርቱ አስተዋጽኦና የመሠረታዊ እምነት ትምህርት ዋና አሳቦች፡-

ሀ. እግዚአብሔር፥ ከመጀመሪያው ጀምሮ ለሰዎች ተናግሯል።

. እግዚአብሔር፥ አፍቃሪ፥ ምሕረትንና ጸጋን የተሞላ ነው።

. እግዚአብሔር፥ ከሰዎች ጋር ግንኙነት ያደርጋል።

ለ. እግዚአብሔር ለዮናስ እንዲያደርግለት የሚፈልገውን ነገረው (ዮናስ 1፡1፥ 2)።

. እግዚአብሔር ከሰው ጋር ግንኙነት ያደርጋል።

ሐ. ዮናስ፥ እግዚአብሔርን ሳይታዘዝ ቀረ (ዮናስ 1፡3-10)።

. ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

. እግዚአብሔር፥ በአንድ ጊዜ በሁሉም ሰፍራ የሚገኝና ሁሉን አዋቂ ነው።

መ. ዮናስ፥ በትልቅ ዓሣ ተዋጠ (ዮናስ 1፡11-17)።

. እግዚአብሔር ሁሉን ችይ ነው።

. ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

ሠ. እግዚአብሔር፥ ዮናስን ታደገው (ዮናስ 2፡1፥ 10)።

. ሰው እግዚአብሔርን ደስ ለማሰኘትና ለመዳን እምነት ያስፈልገዋል።

. እግዚአብሔር አፍቃሪ፥ ምሕረትንና ጸጋን የተሞላ ነው።

ረ. እግዚአብሔር ትእዛዙን ለዮናስ ደገመለት (ዮናስ 3፡1፥ 2)።

. እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

ሰ. ዮናስ ታዘዘ፤ የነነዌ ሰዎችም ንስሐ ገቡ (ዮናስ 3:3-5፤ 10)።

. ሰው እግዚአብሔርን ደስ ለማሰኘትና ለመዳን እምነት ያስፈልገዋል።

ሸ. የነቢያት መልእክት (ኢሳያይስ 10:5፤ 6፤ ኤርምያስ 20:5)

. እግዚአብሔር ከሰው ጋር ግንኙነት ያደርጋል።

. እግዚአብሔር የሁሉ የበላይና ሉዓላዊ ነው።

. ሰው እግዚአብሔርን ደስ ለማሰኘትና ለመዳን እምነት ያስፈልገዋል።

. እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

. እግዚአብሔር ቅዱስና ጻድቅ ነው። የኃጢአት ደመወዝ ሞት እንዲሆን ደንግጓል።

የትምህርት 39 ጥያቄዎችን ከልሰ።

የትምህርቱን አስተዋጽኦ ደረጃ በደረጃ ማቅረብ

ሀ. እግዚአብሔር ከመጀመሪያው ጀምሮ ለሰዎች ተናግሯል።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር አፍቃሪ፤ ምሕረትንና ጸጋን የተሞላ ነው።

እግዚአብሔር ከሰዎች ጋር ግንኙነት ያደርጋል።

በዓለም ላይ የሚገኙ ሰዎችን በሙሉ የፈጠረ እግዚአብሔር ነው። እግዚአብሔር ሰዎችን ሁሉ ስለሚወድ በሁሉም ስፍራ የሚገኙ ሰዎች ከሰይጣን፤ ከኃጢአትና ከሞት ነፃ እንዲወጡ ይፈልጋል። ስለዚህ ከዓለም መጀመሪያ ጀምሮ እግዚአብሔር ሰዎች ፈቃዱን ያውቁ ዘንድ ለሰዎች ተናገረ። እግዚአብሔር ለአዳም፤ ለሔዋን፤ ለቃየንና ለኖኅ ተናገረ። እግዚአብሔር ለኖኅ፤ ሰዎች ሁሉ ንስሐ እንዲገቡና በእርሱ እንዲያምኑ እንደሚፈልግ እንዲነግር መልእክቱን ሰጠው።

እግዚአብሔር ለአብርሃም፣ ለይስሐቅ፣ ለያዕቆብና ለዮሴፍ ተናገረ። እግዚአብሔር መልእክቱን ለሙሴ በመስጠት ለፈርዖንና ለእስራኤላውያን እንዲነግር አደረገ። እግዚአብሔር፣ ሙሴ እስራኤላውያንን ወደ ተስፋዬቱ ምድር በሚመራበት ጊዜ ሁሉ ለእርሱ መናገሩን አላቋረጠም ነበር። እግዚአብሔር፣ ከሲና ተራራ ጫፍ ላይ ሆኖ ለእስራኤላውያን በመናገር ትእዛዛቱን ሰጣቸው። እግዚአብሔር፣ መልእክተኞቹን ወደ እስራኤልና ይሁዳ በመላክ መንገዶቹን እንዲያስተምሩና በኃጢአት ላይ ስለሚያመጣው ፍርድ እንዲያስጠነቅቁአቸው አድርጓል። እግዚአብሔር፣ አንዳንዶቹን መልእክተኞቹን ደግሞ ከእስራኤል ምድር አጠገብ ወደሚኖሩ ሌሎች ሕዝቦች ይልክ ነበር።

ለ. እግዚአብሔር ለዮናስ እንዲያደርግለት የሚፈልገውን ነገረው

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር ከሰው ጋር ግንኙነት ያደርጋል።

እግዚአብሔር፣ አንድ ቀን ዮናስ ለሚባል እስራኤላዊ ተናገረ። የእግዚአብሔርን መልእክት ነጭ ወደተባለች አንዲት ክፉ ከተማ ይዞ እንዲሄድ ነገረው፤ ዮናስ 1:1፣ 2 አንብብ።

መምህር ሆይ፡- በካርታ ላይ የነጭን ከተማ አሳያቸው።

ሐ. ዮናስ፡ እግዚአብሔርን ሳይታዘዝ ቀረ።

ዋና አሳብ፡- ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

በነጭ የሚኖሩት አሦራውያን ነበሩ። እነርሱም የአብርሃም፣ የይስሐቅና የያዕቆብ ዝርያዎች አልነበሩም። የእስራኤላውያን ጠላቶች ነበሩ።

ዮናስ፡ የእግዚአብሔርን መልእክት ወደ ነጭ ሕዝቦች መውሰድ ያልፈለገው ንስሐ እንዲገቡና ከእግዚአብሔር ፍርድ እንዲያመልጡ ስለማይፈልግ ነበር። ስለዚህ እግዚአብሔርን ሳይታዘዝ ቀረ፤ ዮናስ 1:3-10 አንብብ።

መምህር ሆይ፡- የምታነበው በግልጽ እንዲሰማ አድርገህ አንብብ። እያነበብክ ያለውን ነገር አዳማጮችህ መረዳታቸውን

ለማረጋገጥ አልፎ አልፎ በምንባብህ መሃል ጥያቄዎችን ጠይቃቸው።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር በአንድ ጊዜ በሁሉም ስፍራ የሚገኝና ሁሉን አዋቂ ነው።

ዮናስ ከእግዚአብሔር ለመደበቅ ችሎ ነበርን? ባሕር አቋርጦ በመሄድ ከእግዚአብሔር ለማምለጥ ቻለን? እግዚአብሔር በሁሉም ስፍራ የለምን?

እግዚአብሔር፡ የምድር ሁሉ ፈጣሪ ባለቤትና ተቆጣጣሪ ነው። እግዚአብሔር ለሁሉም ሰው ቅርብ ነው። ማንም ከእርሱ ማምለጥ አይችልም። ሰይጣንና መናፍስትም ቢሆኑ ከእርሱ ማምለጥ አይችሉም። ሁሉንም ይቀጣቸዋል።

ንጉሥ ዳዊት በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ እግዚአብሔር ለሁሉ ሰው ቅርብ እንደሆነና ከእርሱ ማንም ማምለጥ እንደማይችል ተናግሯል። መዝሙር (139)፡ 1-18 አንብብ።

መ. ዮናስ በትልቅ ዓሣ ተዋጠ።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር ሁሉን ቻይ ነው።

አሁን በዮናስ ላይ ምን እንደተፈጸመ እናነባለን። ዮናስ 1፡ 11-17 አንብብ።

እግዚአብሔር፡ ዮናስን የሚውጥ ትልቅ ዓሣ አዘጋጀ።

በመጀመሪያ ሁሉን ነገር የፈጠረ እግዚአብሔር ነው። ለእግዚአብሔር የሚሳነው አንዳችም ነገር የለም።

ዮናስ፡ በዚያ ትልቅ ዓሣ ውስጥ ለሦስት ቀናትና ለሦስት ሌሊት አደረ። ከዚያ መውጣት አይችልም ነበር። ሊያድነው የሚችል እግዚአብሔር ብቻ ነበር።

ዋና አሳብ፡- ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

ተስፋ ቢሰና ረዳት የለሽ የሆነው የዮናስ ሁኔታ እናንተ ኃጢአተኛ ሆናችሁ ከምትታዩበት ሁኔታ የተለየ አልነበረም። ዮናስ ከዓሣ ነባሪው

ሆኖ ውስጥ በመውጣት ራሱን ለማዳን የማይችል እንደነበር፤ እናንተም በሰይጣን ኃይል ሕይወታችሁን ከሚቆጣጠረው ኃጢአትና ከእግዚአብሔር ፍርድ ራሳችሁን ነፃ ለማድረግ አትችሉም። ሊያድናችሁ የሚችል እግዚአብሔር ብቻ ነው።

ሠ. ዮናስን፤ እግዚአብሔር ነፃ አወጣው።

ዋና አሳብ፡- ሰው እግዚአብሔርን ደስ ለማሰኘትና ለመዳን እምነት ያስፈልገዋል።

እግዚአብሔር፤ አፍቃሪ፤ ምህረትንና ጸጋን የተሞላ ነው።

ዮናስ 2:1 አንብብ። ዮናስ፤ ራሱን ማዳን እንደማይችል ከዓሣ ነባሪው ሆኖ ሊያወጣው የሚችል እግዚአብሔር ብቻ እንደሆነ አምኖ ተቀበለ። ባለመታዘዙ ምክንያት ንስሐ በመግባት እግዚአብሔር ነፃ ያወጣው ዘንድ እርዳታ ጠየቀ። እግዚአብሔር፤ ዮናስን በዓሣ ነባሪው ሆኖ ውስጥ ከሞት አዳነው። ዮናስ 2:10 አንብብ።

እግዚአብሔር፤ ከእርሱ ጋር የሚስማሙትን፤ በእርሱ ላይ የሚደገፉትንና ከፍርዱ ማምለጥ እንደማይችሉ የሚያመኑትን ሁሉ ያድናል። እግዚአብሔር፤ ኖላን ያዳነው በእርሱ ስለታመነ ነው። እግዚአብሔር፤ እስራኤላውያን ንስሐ ገብተው የእርሱን እርዳታ በጠየቁበት ጊዜ ሁሉ ያድናቸው ነበር።

ረ. እግዚአብሔር ትእዛዙን ለዮናስ ደገመለት።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

እግዚአብሔር፤ ዮናስ ባይታዘዘውም እንኳ አልተለወጠም። እግዚአብሔር፤ አሁንም በድጋሚ ዮናስን ወደ ነፃዬ እንዲሄድ አዘዘው። ዮናስ 3:1፤ 2 አንብብ።

እግዚአብሔር፤ ቃሉን ችል ብንል እንኳ እኛን መቅጣት አይዘነጋም። እርሱ አይለወጥም። በዮናስ ዘመን እንደነበረው ዛሬም ያው ነው። መልእክቱን ለመስማት ፈቃደኛ ባለመሆን ከእግዚአብሔር ማምለጥ አንችልም። ኃጢአተኞችን በሙሉ ይፈርድባቸዋል፤ ይቀጣቸዋልም። ማንም ማምለጥ አይችልም። እግዚአብሔር አይለወጥም።

ሰ. ዮናስ ታዘዘ፥ የነነዌ ሰዎችም ንስሐ ገቡ።

ዋና አሳብ፡- ሰው፥ እግዚአብሔርን ደስ ለማሰኘትና ለመዳን እምነት ያስፈልገዋል።

በዚህ ጊዜ፥ ዮናስ እግዚአብሔርን በመታዘዝ የእግዚአብሔርን መልእክት ለነነዌ ሕዝብ ለመናገር ወደ ነነዌ ሄደ። ዮናስ 3፡3-5፥ 10 አንብብ። የነነዌ ሰዎች በዮናስ አማካይነት የተሰጠውን የእግዚአብሔርን መልእክት አመኑና ንስሐ ገቡ። ከእግዚአብሔር ጋር በመስማማት ምሕረቱን ለመኑ።

እግዚአብሔር እንደ ነነዌ ሕዝብ እንድትሆኑ ይፈልጋል። መልእክቱን እንድታምኑ፥ ንስሐ እንድትገቡና ከእርሱ ፍርድ የምታመልጡበትን መንገድ እንዲያሳያችሁ በእርሱ እንድትታመኑ ይፈልጋል።

መምህር ሆይ፡- ማቅ ብዙ ጊዜ ከፍየል ቆዳ የሚሠራ ጥቁር የሐዘን ልብስ እንደሆነ ግለጽላቸው። ለሞቱ ሰዎች ለሚደረግ ሐዘን ለግላዊና ለብሔራዊ ጥፋት ወይም በኃጢአት ለመጸጸት የሚለበስ ልብስ ነበር።

ሸ. የነቢያት መልእክት።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር ከሰው ጋር ግንኙነት ያደርጋል።

እግዚአብሔር፥ ለእስራኤልና ለይሁዳ መልእክቱን የሚያደርሱ ሌሎች በርካታ ሰዎችን መርጦ ነበር። አንዳንዶቹ የእግዚአብሔርን መልእክት ለአካባቢው አገሮችም ይናገሩ ነበር። ታዋቂ ከሆኑት የእግዚአብሔር መልእክተኞች መካከል ኢሳይያስ፥ ኤርምያስ፥ ሕዝቅኤልና ዳንኤል ይገኙበታል።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር የሁሉ የበላይና ሉዓላዊ ነው።

ሰው እግዚአብሔርን ደስ ለማሰኘትና ለመዳን እምነት ያስፈልገዋል።

የእግዚአብሔር መልእክተኞች ነቢያት በመባል ይታወቃሉ። እነኚህ ነቢያት ለሕዝቡ ንስሐ እንዲገቡ፥ ጣዖቶቻቸውን እንዲያጠፉና በእግዚአብሔር ብቻ እንዲታመኑ ይነግሯቸው ነበር። በቤተ መቅደስ

ውስጥ ያመልኩ ከነበሩት እስራኤላውያን አብዛኛዎቹ ጣዖታትንም ያመልኩ ነበር። እግዚአብሔር ፈጽሞ ከእነርሱ ጋር እንደማይስማማ ነግሮአቸው ነበር። ማንን እንደሚያገለግሉ መምረጥ ነበረባቸው።

እግዚአብሔርን የሚያመልኩ ሰዎች ከልባቸው ሊያደርጉት ይገባ ነበር፤ አምልኮአቸውም እንደ እግዚአብሔር ቃል መሆን ነበረበት። እውነተኛው አምላክ እግዚአብሔር ብቻ ነው። ሌላ መንፈስ ወይም ጣዖት ከሚያመልኩ ሰዎች የሚቀርብለትን አምልኮ አይቀበልም።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው። እግዚአብሔር ቅዱስና ጻድቅ ነው። የጋጢአት ደመወዝ ሞት እንዲሆን ደንግጓል።

የእግዚአብሔር መልእክተኞች እስራኤላውያንን በሙሴ በኩል የተሰጣቸውን ሕግጋት ያስታውሷቸው ነበር። እስራኤላውያን፣ እነዚህን ሕግጋት ተላልፈው ነበር። የእግዚአብሔር መልእክተኞች ሕዝቡ ንስሐ እንዲገቡ አለበለዚያ ግን እግዚአብሔር እንደሚቀጣቸው ያሳውቁአቸው ነበር። ሆኖም ባለመመለሳቸው እግዚአብሔር ጠላቶቻቸውን እንዲዋጉአቸው ይልከባቸው ነበር። እነዚህም ጠላቶቻቸው ተዋግተው ካሸነፏቸው በኋላ በምርኮኛነት ይወስዱአቸው ነበር። እስራኤላውያንም ቋንቋቸውን በማያውቋቸው ሕዝቦች መካከል ባሪያዎች ይሆኑ ነበር።

ኢሳይያስ፡ የሰሜኑን የእስራኤልን መንግሥት አሥር ነገዶች ንስሐ ካልገቡ እግዚአብሔር አሦራውያንን እንደሚልከባቸውና ድል እንደሚያደርጓቸው ተናግሮ ነበር። (እግዚአብሔር የናስን በላክ ጊዜ አሦራውያን ንስሐ የገቡ ቢሆንም የእስራኤልን አምላክ መከተል አልቀጠሉም) ኢሳይያስ 10:5፣ 6 አንብብ።

ኤርምያስ፡ የኢየሩሳሌምንና የይሁዳን ሕዝቦች እግዚአብሔር ባሲሉናውያንን ልኮ እንደሚያጠፋቸው በመናገር አስጠነቀቃቸው። ኤርምያስ 20:5 አንብብ።

እግዚአብሔር አልተለወጠም። እውነተኛና ሕያው አምላክ እርሱ ብቻ ነው። እርሱ ፈጣሪያችን ነው፤ ከእርሱ ሌላ የሚያመልኩትን ወይም የሚያገለግሉትን ይቀጣል።

መምህር ሆይ፡ - በካርታ ላይ ነጭንና ባቢሎንን አሳያቸው።

ጥያቄዎች

1. እግዚአብሔር ሰዎችን መልእክተኞች እንዲሆኑት የሚጠራው ለምን ነበር? እግዚአብሔር ሕዝቦቹን ሁሉ ስለሚወድ እውነትን እንዲያውቁና ከሰይጣን፣ ከኃጢአትና ከሞት ነፃ እንዲወጡ ስለሚፈልግ ነው።
2. እግዚአብሔር፡ የናስ በአሦር ወደምትገኘው ነጭ እንዲሄድ የፈለገው ለምን ነበር? ሕዝቡ ንስሐ እንዲገቡና ከተማዬቱ ከመጥፋት እንድትድን ለማስጠንቀቅ ነበር።
3. እግዚአብሔር፡ የናስ ሳይታዘዘው ሲቀር ምን አደረገ? የናስን የሚወጥ ትልቅ ዓሣ አዘጋጀና እንዲውጠው አደረገ።
4. የናስ፡ ከዋጠው ዓሣ ራሱን ለማዳን ይችል ነበርን? አይችልም ነበር። የናስ ራሱን ለማዳን የማይቻለው ነበር።
5. ራሳችሁን ከሰይጣን ኃይል፣ ከኃጢአት ቁጥጥርና ከእግዚአብሔር ፍርድ ለማዳን የምትችሉበት መንገድ አለን? ፈጽሞ የለም።
6. የናስን ሊያድን የሚችል ማን ብቻ ነበር? እግዚአብሔር።
7. ከሰይጣን ኃይል፣ ከኃጢአት የበላይ ቁጥጥርና ከእግዚአብሔር ፍርድ ሊያድናችሁ የሚችለው ብቸኛው ኃይል ማን ነው? እግዚአብሔር ብቻ ነው።
8. የናስ፡ ንስሐ በገባና በእግዚአብሔር በታመነ ጊዜ እግዚአብሔር ምን አደረገ? የናስን የዋጠው ትልቁ ዓሣ መልሶ ወደ ምድር እንዲተፋው አደረገ።
9. እግዚአብሔር፡ አሳቡን ለውጦ የናስ ወደ ነጭ መሄድ እንደሌለበት ወሰነን? በጭራሽ! እግዚአብሔር አይለወጥም። እግዚአብሔር ሁልጊዜ ትክክለኛውን ነገር ያደርጋል።
10. የነጭ ሰዎች የናስ የእግዚአብሔርን መልእክት ባመጣቸው ጊዜ ንስሐ ገቡን? አዎን።

11. እግዚአብሔር፥ የነነዌን ሰዎች አጠፋቸውን? አላጠፋቸውም። በዚያን ጊዜ እግዚአብሔር አልቀጣቸውም።
12. የእግዚአብሔር ነቢያት በዚህ ጊዜ ለእስራኤል የተናገሩት ምን ነበር? ንስሐ እንዲገቡ፥ ጣዖቶቻቸውን እንዲያጠፉና በእግዚአብሔር ብቻ እንዲታመኑ ይነግሯቸው ነበር።
13. ንስሐ ካልገቡ እግዚአብሔር ምን እንደሚያደርጋቸው ተናገረ? ለአሦራውያን እስራኤልን እንዲወርሩና ባቢሎናውያን ደግሞ ኢየሩሳሌምን እንዲያጠፉ እንደሚፈቅድላቸው ተናገረ።
14. እግዚአብሔር ተለውጦአልን? በፍጹም። እግዚአብሔር አሁንም ያው ነው። ብቻውን እውነተኛና ሕያው አምላክ ከሆነው ከእርሱ ሌላ ማናቸውንም ነገሮች ወይም ማንኛውንም ፍጡር የሚያመልኩትን ሁሉ ይቀጣል።

ትምህርት 41

የትምህርት ክፍል፡ - መዝሙር [16]፡10፤ [22]፡6-8፤ 16፤ 18፤
[27]፡12፤ [41]፡9፤ [68]፤ 18፤ [69]፡4፤ ኢላይያስ
7፡14፤ 9፡7፤ 11፡2፤ 50፡6፤ 53፡3-5፤ 7፤ 9፤ 12፤
ሆሴዕ 11፡1፤ ሚካያስ 5፡2፤ ዘካርያስ 11፡12፤ 13፤
ኤርምያስ 6፡13፤ 14

አጠቃላይ ርእስ፡ - ስለሚመጣው ነፃ አውጪ እግዚአብሔር የገባቸው
የተስፋ ቃላቶች።

የትምህርቱ አስተዋጽኦና የመሠረታዊ እምነት ትምህርት ዋና አሳቦች፡ -

ሀ. እግዚአብሔር ነፃ አውጪ እንደሚልክ የገባውን የተስፋ ቃል
አልዘነጋም።

. እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

. እግዚአብሔር በአንድ ጊዜ በሁሉም ስፍራ የሚገኝና ሁሉን
አዋቂ ነው።

. እግዚአብሔር ከሰው ጋር ግንኙነት ያደርጋል።

. እግዚአብሔር አፍቃሪ፣ ምሕረትንና ጸጋን የተሞላ ነው።

ለ. ስለሚመጣው አዳኝ የተነገሩ ትንቢቶች።

. እግዚአብሔር የሁሉ የበላይና ሉዓላዊ ነው።

ሐ. እስራኤላውያን ለእግዚአብሔር፣ ለነቢያቱና
ለመልእክቶቻቸው የነበራቸው ዝንባሌ።

. ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል
እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

. እግዚአብሔር በአንድ ጊዜ በሁሉም ስፍራ የሚገኝና ሁሉን
አዋቂ ነው።

. ሰይጣን፣ እግዚአብሔርንና ፈቃዱን ይዋጋል። እርሱ
ውሸታምና አታላይ ነው። ሰውን ይጠላል።

ሰው፡ እግዚአብሔርን ደስ ለማሰኘትና ለመዳን እምነት ያስልገዋል።

የትምህርት 40 ጥያቄዎችን ከልሰ።

የትምህርቱን አስተዋጽኦ ደረጃ በደረጃ ማቅረብ

ሀ. እግዚአብሔር ነፃ አውጪ እንደሚልክ የገባውን የተስፋ ቃል አልዘነጋም።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

ምንም እንኳ እግዚአብሔር ስለ ነፃ አውጪው የገባውን የተስፋ ቃል በዓደን ገነት ከሰጠ በሺህ የሚቆጠሩ ዓመታት ያለፉ ቢሆንም፤ እግዚአብሔር ሰይጣንን የሚደመስሰውንና ሰውን ነፃ በማውጣት እንደገና የእግዚአብሔር ወዳጅ የሚያደርገውን ይህን ነፃ አውጪ ለመላክ የገባውን ቃል ኪዳን አልዘነጋም። እግዚአብሔር ይህንኑ የተስፋ ቃል ኪዳን ለአብርሃም፤ ለይስሐቅና ለያዕቆብ በድጋሚ ሰጥቷል። ነፃ አውጪው የሚመጣው ከእነርሱ ዘር እንደሆነ ቃል ገብቶላቸው ነበር። እግዚአብሔር ለዓመታት ሁሉ ስለ ነፃ አውጪው የሰጠውን የተስፋ ቃል በተደጋጋሚ ለእስራኤል ያስታውሳቸው ነበር። እግዚአብሔር፤ ለዳዊት የሚመጣው ነፃ አውጪ ከእርሱ ቤተሰብ (የዘር ገንድ) እንደሚሆን ቃል ገብቶለት ነበር።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር በአንድ ጊዜ በሁሉም ስፍራ የሚገኝና ሁሉን አዋቂ ነው። እግዚአብሔር ከሰው ጋር ግንኙነት ያደርጋል።

ታላቁ ነፃ አውጪ ከመምጣቱ ከብዙ መቶ ዓመታት በፊት እግዚአብሔር ስለ እርሱ በርካታ ነገሮችን ተናግሮ ነበር። ነፃ አውጪው ምን እንደሚደርስበት እግዚአብሔር ለመረጣቸው መልእክተኞች ለነቢያት ነግሮአቸው ነበር። እነዚህን ነገሮች በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ በሚገኙት መጻሕፍቶቻቸው ላይ ጽፈዋቸዋል።

እግዚአብሔር ማንኛውንም ነገር ከመፈጸሙ በፊት አስቀድሞ ያውቃል።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር አፍቃሪ፤ ምሕረትንና ጸጋን የተሞላ ነው።

ምንም እንኳ አብዛኛው ሕዝብ እግዚአብሔር ለእነርሱ ያለውን በጉ ፈቃድና የገባላቸውን የተስፋ ቃል ቢዘነጉትም፤ እግዚአብሔር ግን ነፃ አውጪውን ለመላክ የገባውን ቃል ኪዳን አልተወውም። እግዚአብሔር፤ ዓለምን ስለሚወድ ማንም ሰው ወደ ዘላለም ቅጣት እንዲሄድ አይፈልግም።

አሁን፤ እግዚአብሔር ስለሚመጣው አዳኝ ለነቢያት የተናገራቸውን ነገሮች እንመለከታለን።

መምህር ሆይ፡-

ሀ. በተለይ ለዚህ ትምህርት ባዘጋጀኸውና ስለ ክርስቶስ በብሉይ ኪዳን ስለተነገሩት ትንቢቶች በሚያሳየው ሰንጠረዥ ተጠቀም። የዚህን ሰንጠረዥ አጠቃቀም ዝርዝር መመሪያ በዚሁ መጽሐፍ ምዕራፍ 2 ላይ ሥዕላዊ የመረጃ መሣሪያዎች አዘገጃጀት በሚለው ክፍል ውስጥ ታገኘዋለህ።

ለ. እያንዳንዱን ትንቢት እያነበብክ በአጭሩ ግለጸው። እነዚህን የብሉይ ኪዳን ክፍሎች በአዲስ ኪዳን ጥቅሶች አትተርጉማቸው፤ ወይም በአዲስ ኪዳን የተፈጸሙበትን ሁኔታ አትግለጽ። ለምሳሌ፡- የመዝሙር [22]፡16 «እጆቼንና እግሮቼን ቸነከሩኝ» የሚለው ትንቢት ይፈጸም ዘንድ አዳኙ በመስቀል መሞት እንዳለበት አትናገር። እነዚህ ትንቢቶች በሙሉ ግልጽ የሚሆኑት በክርስቶስ ሕይወት ስለመፈጸማቸው በምትገልጥበት ጊዜ ይሆናል። እነዚህ ትንቢቶች እንዴት እንደተፈጸሙ በቀላሉ ለማስረዳት የሚያግዙህ ጥቂት ምሳሌዎች በመቀጠል ቀርበዋል።

ለ. ስለሚመጣው አዳኝ የተነገሩ ትንቢቶች።

ኢሳይያስ 9፡7 አንብብ። ከእግዚአብሔር መልእክተኞች አንዱ የነበረው ኢሳይያስ ነፃ አውጪው በቀደምት አባቱ በዳዊት ስፍራ ንጉሥ እንደሚሆን ተንብዮ ነበር። ይህ እግዚአብሔር ለዳዊት በሕይወቱ ሳለ ቃል የገባለት ነው።

ኢሳይያስ፤ በትንቢቱ ነፃ አውጪው ሰብአዊ አባት እንደማይኖረውና እናቱም ድንግል ሴት እንደምትሆን ተናግሯል።

ኢሳይያስ 7:14 አንብብ። እግዚአብሔር፥ በዔደን ገነት ለሰይጣን በተናገረ ጊዜ ያለው ይህንኑ ነበር። እግዚአብሔር፥ ሰይጣንን የሚደመስሰው «የሴቲቱ ዘር» ነው በማለት ተናግሮ ነበር።

ሌላው የእግዚአብሔር መልእክተኛ ሚክያስ፥ ነፃ አውጪው በቤተሉም ከተማ እንደሚወለድ ተናግሯል። ሚክያስ 5:2 አንብብ። መምህር ሆይ፡-

ሀ. በካርታ ላይ ቤተሉምን አሳይ፥ ደግሞም የቤተሉምን ሥዕል (ፎቶ ግራፍ) አሳያቸው። በቅድመ የወንጌል ሥርጭት ትምህርት ይህን አሳይተሃቸው ከሆነ ይህንን ሥዕል ከዚህ ቀደም እንዳዩት አስታውሳቸው። ይህ ትምህርቱን ከጀመርክበት ጊዜ አንስቶ ቅዱሳት መጻሕፍትን በሚገባ ለመከታተል እያዘጋጀሃቸው እንደነበር ለመገንዘብ ያስችላቸዋል።

ለ. ቀጥሎ በሰንጠረዥህ በግራ በኩል መስፈር የሚገባቸው ትንቢቶች ተዘርዝረዋል። የመጀመሪያዎቹን ሦስቱን ቀደም ብለን ስለገለጥናቸው አሁን ከሆሴዕ 11:1 ጀምረህ ትቀጥላለህ።

እግዚአብሔር በነፃ አውጪው ላይ እንደሚደርሱ የተናገራቸው ነገሮች

ኢሳይያስ 9:7	ከዳዊት ዘር ይሆናል
ኢሳይያስ 7:14	ከድንግል ይወለዳል
ሚክያስ 5:2	በቤተሉም ይወለዳል
ሆሴዕ 11:1	ወደ ግብፅ ይሸሻል
ኢሳይያስ 11:2	ከባሕርያቱ ጥቂቶቹ ተጠቀሰዋል
ኢሳይያስ 53:4፥ 5	ስለ ሌሎች መከራን ይቀበላል
መዝሙር (41):9	ከወዳጆቹ አንዱ ይከዳዋል

ዘካርያስ 11: 12፥ 13	በሰላላ ብር ይሸጣል
መዝሙር (27): 12	ሐሰተኛ ምስክሮች ይመሰክሩበታል
ኢሳይያስ 50: 6	ይተፋበታል፥ በጥፊም ይመቱታል
ኢሳይያስ 53: 7	በከላሾቹ ፊት ዝም ይላል
ኢሳይያስ 53: 3	አይሁዶች አይቀበሉትም
መዝሙር (69): 4	ያለምክንያት በሰው ይጠላል
መዝሙር (22): 16	እጆቹና እግሮቹ ይቸነከራሉ
መዝሙር (22): 18	ልብሶቹን ይከፋፈሉታል
ኢሳይያስ 53: 12	ከክፉዎች ጋር ይሞታል
መዝሙር (22): 6-8	ማላገጫና የተናቀ ይሆናል
ኢሳይያስ 53: 9	መቃብሩ ከሃብታሞች ጋር ይሆናል
መዝሙር (16): 10	ከሞት ይነሣል
መዝሙር (68): 18	ወደ ሰማይ ያርጋል

ዋና አሳብ:- እግዚአብሔር የሁሉ የበላይና ሉዓላዊ ነው።

እግዚአብሔር፥ በነፃ አውጪው አዳኝ ላይ እንደሚደርሱ ከተናገራቸው ነገሮች ጥቂቶቹ እነዚህ ናቸው። እግዚአብሔር ነፃ አውጪው አዳኝ ወደዚህች ምድር ከመምጣቱ በፊት እንኳ ምን እንደሚደርስበት አስቀድሞ ዐቅዷል።

ሐ. እስራኤላውያን ለእግዚአብሔር፥ ለነቢያቱና ለመልአክቱ የነበራቸው ዝንባሌ።

ዋና አሳብ:- ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

ከዚህ ቀደም ብሎ ባለው ትምህርታችን ውስጥ የእግዚአብሔር ነቢያት ሕዝቡ ንስሐ እንዲገባ፥ ጣቦታትን እንዲያጠፋና ብቸኛውን አምላክ እንዲያመልክ ይነግሩት እንደነበር ተመልከተናል። ይህን

ካልታዘዙ ጠላቶቻቸው እንዲያሸንፏቸውና ባሪያ አድርገው ወደሩቅ ስፍራዎች እንዲወስዷቸው እንደሚፈቅድ እግዚአብሔር ነግሮአቸው ነበር።

አብዛኛው የእስራኤል ሕዝብ የእግዚአብሔርን ቃል ለመታዘዝ ሳይፈቅዱ ቀሩ። የእግዚአብሔርን መልእክተኞች አሳደዱ፣ ገደሏቸውም። ጣዖታትን ማምለካቸውን ቀጠሉ። የአካባቢያቸው አሕዛብ የሚከተሉአቸውን ክፉ መንገዶች ተከተሉ። የተቀሩት ደግሞ ወደ ቤተ መቅደስ በመሄድ ጌታን ማምለካቸውን፣ ሃይማኖታዊ ሥርዓቶችን በሙሉ መፈጸማቸውን፣ መሥዋዕታትን ማቅረባቸውን የቀጠሉ ቢሆንም የእግዚአብሔርን ሕግ ግን አልታዘዙም ነበር። ስለ እግዚአብሔር ብዙ መልካም ነገሮችን የሚናገሩ ቢሆንም፣ የሚናገሩት ግን ከልባቸው ስላልነበረ በእግዚአብሔር ዘንድ ተቀባይነትን አላገኘም።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር በአንድ ጊዜ በሁሉም ስፍራ የሚገኝ ሁሉን አዋቂ ነው።

እግዚአብሔርን ልናምኘው አንችልም። ሰው ውጪአችንን ያያል፣ ቃሉቻችንን ብቻ ይሰማል። እግዚአብሔር ግን አሳባችንና ልባችንን ይመለከታል። በውስጣችን በእርግጥ ምን እንደምንመስል ያውቃል። ሁላችንም ኃጢአተኞች እንደሆንን ይናገረናል። ማንኛችንም ብንሆን በምናደርገው ነገር እግዚአብሔርን ደስ ልናሰኝ አንችልም።

አብዛኛዎቹ ካህናትና መሪዎች ክፉ ሰዎች ነበሩ። በእግዚአብሔር የማይታመኑና ትእዛዛቱን የማይጠብቁ ነበሩ።

ዋና አሳብ፡- ሰይጣን ከእግዚአብሔርና ከፈቃዱ ጋር ይዋጋል። እርሱ ውሸታምና አታላይ ነው። ሰዎችን ይጠላል።

ለእስራኤል ሕዝብ የሚናገሩ ሐሰተኛ ነቢያትም ነበሩ። የእግዚአብሔር መልእክተኞች እንደሆኑ ቢናገሩም እንኳ የሰይጣን አገልጋይ ነበሩ። ለሕዝቡ ውሸትን ይናገሩ ነበር። ሁሉም ነገር መልካም እንደሆነና እግዚአብሔር እንደማይቀጣቸው ይናገሩ ነበር። ኤርምያስ 6:13፣ 14 አንብብ።

ሰይጣን ዛሬም ቢሆን ያው ነው። ሰይጣን በሰዎች በኩል የእግዚአብሔር ቃል እውነት እንዳልሆነ ወይም እግዚአብሔር ኃጢአትን እንደማይቀጣ አድርጎ ይነግራችሁ ይሆናል። የእግዚአብሔርን ቃል እንዳትሰሙና የቀደምት አባቶቻችሁን መንገድ መከተል እንድትቀጥሉ ይነግራችሁ ይሆናል። እያንዳንዱ ሰው የእግዚአብሔርን ቃል ወይም የሰዎችን ቃል ለማመን ምርጫ ማድረግ አለበት።

ዋና አሳብ፡- ሰው እግዚአብሔርን ደስ ለማሰኘትና ለመዳን እምነት ያስፈልገዋል።

በእስራኤል ውስጥ እግዚአብሔር በመልእክተኞቹ አማካይነት የሰጠውን ቃሉን የሚያምኑ ሰዎች ሁልጊዜ ጥቂት ነበሩ። እነርሱም በእግዚአብሔር ይታመኑበትና ትእዛዛቱንም ለመከተል ይጥሩ ነበር። በእርሱ ላይ በነበራቸው እምነት በእግዚአብሔር ዘንድ ተቀባይነት አግኝተው ነበር። እንደ አቤል፣ ኖሳ፣ አብርሃምና ሌሎች ብዙዎች ኃጢአተኞች መሆናቸውን በማመን ለምሕረቱና ለይቅርታው በእርሱ በመታመናቸው በእግዚአብሔር ዘንድ ተቀባይነት ያገኙ ነበሩ። እግዚአብሔር ከሰይጣንና ከኃጢአታቸው ቅጣት እንደሚያድናቸው ተስፋ የገባላቸውን አዳኝ መምጣት ይጠባበቁ ነበር።

እናንተስ የትኞቹን ነው የምትመስሉት? እግዚአብሔርን ለማመን ፈቃደኛ ያልሆኑትን እስራኤላውያንን ወይስ ቃሉን አምነው በእርሱ የተደገፉትን?

መምህር ሆይ፡- ዘካርያስ ከተናገረው በግልጽ የምንረዳው በዚያን ጊዜ የነበሩ የብሉይ ኪዳን ቅዱሳን የሚመጣውን አዳኝ የተቤገርነት ዓላማ በግልጽ የተረዱ ሰዎች እንደነበሩ ነው። (ሉቃስ 1:76-79)

ጥያቄዎች

1. በሺህ የሚቆጠሩ ዓመታት ያለፉ ቢሆንም እንኳ እግዚአብሔር ነፃ አውጪ እንደሚልክ የገባውን የተስፋ ቃል ዘነጋን? በፍጹም! እግዚአብሔር አልዘነጋም ነበር።
2. ስለሚመጣው አዳኝ እግዚአብሔር የላቀ መረጃ የሰጠው ለማን ነበር? ለነቢያቱ ነበር።

3. እነዚህ መረጃዎች የሚገኙት የት ነው? በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ነው።
4. አብዛኛዎቹ እስራኤላውያን ለእግዚአብሔርና ለነቢያቱ የነበራቸው ዝንባሌ ምን ነበር?
 ሀ. የእግዚአብሔርን ነቢያት አሳደዱ፤ ገደሉአቸውም።
 ለ. ጣዖታትን ማምለካቸውን ቀጠሉ።
 ሐ. በዙሪያቸው የነበሩ አሕዛብን ክፉ መንገዶች ተከተሉ።
5. እስራኤላውያን ወደ ቤተ መቅደስ በመሄድ፤ መሥዋዕት ማቅረባቸውንና እግዚአብሔርን ማምለካቸውን ቀጠሉን? አዎን፤ ቀጥለው ነበር።
6. እግዚአብሔር ደስ ተሰኘባቸውን? እግዚአብሔር አምልኮአቸውንና መሥዋዕታቸውን ተቀበለን? በጭራሽ አልተቀበለም።
7. እግዚአብሔር፤ የአብዛኛዎቹን እስራኤላውያንን አምልኮና መሥዋዕት ያልተቀበለው ለምን ነበር? እግዚአብሔርን በከንፈራቸው እያመለኩ በልባቸው ክደውት ስለነበር ነው። ንስሐ አልገቡም ነበር፤ በእግዚአብሔርም አልታመኑም ነበር።
8. አሳባችንን የሚመለከትና ልባችንን የሚያውቅ ማን ነው? እግዚአብሔር ነው።
9. እግዚአብሔር፤ ስለ ሁላችን ምን ይላል? ሁላችንም ኃጢአተኞች እንደሆንን እግዚአብሔርንም ደስ እንዳላሰኘን ይናገራል።
10. እግዚአብሔር፤ የተቀበላቸው እስራኤላውያን ነበሩን? አዎን። ኃጢአተኞች መሆናቸውን በማመን ለምሕረቱና ለይቅርታው በእርሱ የታመኑትን ሁሉ እግዚአብሔር ተቀብሏል።
11. እነዚህ አማኝ እስራኤላውያን የሚጠብቁት ማንን ነበር? እግዚአብሔር፤ ከሰይጣንና ከኃጢአተኞቻቸው ቅጣት እንደሚያድናቸው ተስፋ የገባላቸውን ነፃ አውጪውን አዳኝ ይጠብቁ ነበር።

ትምህርት 42

የትምህርት ክፍል፡- 2ኛ ነገሥት 17፡1-8፤ 25፡1-12

አጠቃላይ ርእስ፡- እግዚአብሔር፣ እስራኤልንና ይሁዳን ቀጣ፣ ነገር ግን ቅሬታዎችን ከባቢሎን ታደገ።

የትምህርቱ አስተዋጽኦና የመሠረታዊ እምነት ትምህርት አሳቦች፡-

ሀ. የእግዚአብሔር ፍርድ በእስራኤልና በይሁዳ ላይ (17፡1-8፤ 25፡1-12)።

. እግዚአብሔር አፍቃሪ ምሕረትንና ጸጋን የተሞላ ነው።

. እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

ለ. የምርኮኞች ከባቢሎን መመለስ።

. እግዚአብሔር አፍቃሪ፣ ምሕረትንና ጸጋን የተሞላ ነው።

. እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

ሐ. ግሪኮችና ሮማውያን።

መ. ጸሐፍት፣ ፈሪሳውያንና ሰዱቃውያን።

ሀ. ጸሐፍት

ለ. ፈሪሳውያን

ሐ. ሰዱቃውያን

ሠ. የሕግ ትምህርት ማስተማሪያ ይሆን ዘንድ ምክራቦች ተገነቡ።

ሰ. እግዚአብሔርን የሚፈሩ አይሁዳውያን አማኞች።

. ሰው፣ እግዚአብሔርን ደስ ለማለኘትና ለመዳን እምነት ያስፈልገዋል።

. ሰው፣ ወደ እግዚአብሔር ሊመጣ የሚችለው በእግዚአብሔር ፈቃድና ዕቅድ ብቻ ነው።

የትምህርት 41 ጥያቄዎችን ከልሰ።

የትምህርቱን አስተዋጽኦ ደረጃ በደረጃ ማቅረብ

ሀ. የእግዚአብሔር ፍርድ በእስራኤልና በይሁዳ ላይ

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር አፍቃሪ፣ ምሕረትንና ጸጋን የተሞላ ነው።

እግዚአብሔር ታጋሽ ነው። ጋጢአተኞችን፣ ወዲያውኑ አይቀጣቸውም። በኖላ ዘመን የነበሩትን ሰዎች የጥፋት ውኃ ሳያጠፋቸው በፊት ለ120 ዓመታት እግዚአብሔር ሲያስጠነቅቃቸው ነበር። ለብዙ መቶ ዓመታት ለእስራኤላውያን መልእክተኞችን ልኳል። መልእክተኞቹም ንስሐ ካልገቡ የእግዚአብሔር ቁጣና ቅጣት እንደሚመጣባቸው በመናገር በሚገባ አስጠነቅቀዋቸዋል።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

እስራኤላውያን፣ ጠላቶቻቸው ወደ ምድራቸው መጥተው በምርኮ እንዲወስዷቸው እግዚአብሔር ይፈቅዳል ብለው አላመኑም ነበር። ነገር ግን እስራኤላውያን ስላላመኑና ንስሐ ስላልገቡ ጠላቶቻቸው መጥተው እንዲወጉላቸውና እንዲያሸንፏቸው እግዚአብሔር ፈቀደ። አሦራውያን አሥሩን የሰሜኑን ነገዶች አሸንፈው በምርኮ ወሰዷቸው። 2ኛ ነገሥት 17፡1-8 አንብብ።

የዮናስን ታሪክ ታስታውሳላችሁን? አሦራውያን ዮናስ በእግዚአብሔር ተልኮ የሰበከላቸው ሕዝቦች ነበሩ። ዮናስ ወደ ነፃ ከተማ በሄደና በሰበከላቸው ጊዜ ሕዝቡ ንስሐ ገብተው ነበር፤ ነገር ግን ወዲያውኑ የእስራኤልን አምላክ ከመከተል ወደኋላ ተመለሱ። በመጨረሻ አሦራውያን፣ ወደ ሰሜኑ የእስራኤል መንግሥት በመምጣትና ሕዝቡን በመውጋት አብዛኛውን ሕዝብ ወደ አሦር ማርከው ወሰዱ። አሦራውያን ሌሎች ሕዝቦችን ከአገራቸው ወደ ሰሜኑ የእስራኤል ክፍል በማምጣት በዚያ እንዲኖሩ አደረጉ። እነዚህ ሕዝቦች ጣዖት አምላኪዎች ነበሩ። እውነተኛና ሕያው የሆነውን የእስራኤል አምላክ አያምኑም ነበር።

ከአሥሩ የእስራኤል ነገድ የተረፉትና ወደ አሦር ያልተወሰዱት አብዛኛዎቹ ሰዎች ከሌሎች አገሮች ከመጡት ከእነዚህ ሕዝቦች ጋር ጋብቻን መሠረቱ። የዚህ ድብልቅ ጋብቻ ውጤት የሆኑት ሰዎች

ዝርያዎች ሳምራዊያን በመባል ተጠሩ። ሳምራዊያን፥ እግዚአብሔርን ማምለካቸውን የቀጠሉ ቢሆንም አምልኮታቸው ግን እግዚአብሔር ለሙሴ በነገረው መንገድ ሳይሆን በራሳቸው መንገድ ነበር። እግዚአብሔርን ለማምለክ የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ወደሚገኝበት ኢየሩሳሌም ለመሄድ ፈቃደኛ ስላልነበሩ እግዚአብሔር አምልኮታቸውን አይቀበልም ነበር።

መመህር ሆይ፡- ዮሐንስ 4፡20-22 አንብብ።

እንደ ሰሜኑ ነገዶች ሁሉ ሁለቱ የደቡብ የእስራኤል ነገዶችና የኢየሩሳሌም ሕዝቦች ንስሐ ለመግባት ፈቃደኛ ሳይሆኑ ቀሩ። ስለዚህ ባቢሎናውያን መጥተው ወደ አገራቸው በምርኮ እንዲወስዷቸው እግዚአብሔር ፈቀደ። ባቢሎናውያን የኢየሩሳሌምን ቅጥር አፈረሱ፥ ንጉሥ ሰሎሞን የሠራውን ቤተ መቅደስ በማፍረስ አቃጠሉት። 2ኛ ነገሥት 25፡1-12 አንብብ።

እግዚአብሔር፥ እስራኤላውያን ንስሐ ካልገቡ እንደሚያመጣቸው የተናገረውን ምርኮ አደረሰባቸው። ሕዝቡ ቃሉን ስላላመኑ ቀጣቸው።

እግዚአብሔር ሁልጊዜ ሊያምኑት ፈቃደኞች ያልሆኑትን ይቀጣል። የማያምኑት ሰዎች በሙሉ ለሰይጣንና ለመላእክቱ ወደ ተዘጋጀው የቅጣት ስፍራ ይሄዳሉ። ከእግዚአብሔር ሊያመልጥ የሚችል ማንም የለም።

ለ. የምርኮኞች ከባቢሎን መመለስ።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር አፍቃሪ፥ ምሕረትንና ጸጋን የተሞላ ነው።

እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

ከብዙ ዓመታት በኋላ፥ በባቢሎን ይኖሩ የነበሩ የይሁዳ ሕዝብ ንስሐ በመግባት እግዚአብሔር ወደ ምድራቸው እንዲመልሳቸው ጠየቁት። ለእርዳታ ያሰሙትን ጩኸት እግዚአብሔር ሰማና አብዛኞቹን ወደ ኢየሩሳሌም መለሳቸው። ኢየሩሳሌምንና የከተማዬቱን ቅጥር እንደገና ገነቡ። ቤተ መቅደሱንም ሠሩ።

ወደ ምድራቸው የተመለሱት እስራኤላውያን አይሁድ የሚል ሌላ ስም ተሰጣቸው። እስራኤላውያን እስከ ዛሬ ድረስ አይሁድ በመባል ይጠራሉ።

መምህር ሆይ፡- አይሁድ የሚለው ስም የተገኘው ምናልባት ይሁዳ ከሚለው ቃል ይሆናል።

አብዛኛዎቹ አይሁዳውያን ከልባቸው ባይሆንም እንኳ እግዚአብሔርን ማምለካቸውን ቀጠሉ። ከመሥዋዕቶቻቸው ጋር ወደ ቤተ መቅደስ የሚሄዱ ቢሆንም ኃጢአተኞች እንደሆኑና የእግዚአብሔር ምሕረት እንደሚያስፈልጋቸው አያምኑም ነበር።

ሐ. ግሪኮችና ሮማውያን

ስለዚህ እግዚአብሔር፤ አሁንም እንደገና ሌሎች ሕዝቦች እንዲወጉላቸው በመፍቀድ ቀጣቸው። ግሪኮች የአይሁድን ምድር ተቆጣጠሩና አይሁዳውያንን የግሪክ ቋንቋ እንዲማሩ አደረጓቸው።

መምህር ሆይ፡- በካርታ ላይ ግሪክን አሳያቸው።

ከጊዜ በኋላ፤ ሮማውያን ግሪኮችን አሸነፉና ኢየሩሳሌምንና የአይሁድን ምድር ወረሩ።

መምህር ሆይ፡- ሮምን በካርታ ላይ አሳያቸው።

ሮማውያን፤ አይሁዶች እንዲገዙላቸውና ግብር እንዲከፍሉ አደረጉ። የማይታዘዙ በሚሆኑበት ጊዜ ይቀጧቸው ነበር። ብዙ አይሁዶችን በጦርና በሰይፍ ይገድሉ ነበር። ሌሎችንም አይሁዶች ይሰቅሉላቸው ነበር።

መምህር ሆይ፡- ጦር፤ ሰይፍ፤ መስቀል የሚሉትን ቃላቶች አብራራቸው።

የሮማውያን ንጉሥ የሚኖረው በሮም ከተማ ነበር። መጠሪያ ማዕረጉም ቄሣር ነበር። ቄሣር ያሸነፋቸውንና የተቆጣጠራቸውን ከተሞች የሚያስተዳድሩለት ሰዎች ይሾም ነበር።

ሮማውያን በርካታ ጣዖታትን ያመልኩ ነበር። ንጉሣቸውን፤ ቄሣርንም እንደ አምላክ ቆጥረው ያመልኩት ነበር። ሆኖም ለአይሁዳውያንም ወደ ቤተ መቅደስ በመሄድ እግዚአብሔርን ማምለካቸውን እንዲቀጥሉ ፈቅደውላቸው ነበር።

መ. ጸሐፍት፤ ፈሪሳውያንና ሰዱቃውያን

1. ጸሐፍት።